БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 280 (18.757). ● Жума, 1983 йил 9 декабрь ● Баҳоси 3 тийин.

● НОМЕРГА ТЕЛЕГРАММА

ЭНГ ЮҚОРИ КЎРСАТКИЧ

Тошкент районидаги Карл Маркс номли колхоздан Жўра Раҳматов бошлиқ бригада сабзавот майдонларидан ҳосил кўтаришда Ўзбекистонда энг юқори кўрсаткичга эришди. Сабзавот йиғиштириб олиш мавсумини тугаллаган бу бригада ҳар гектар ердан 1140 центнер «витаминли маҳсулот» йиғиштириб олди.

Ўн беш гектар экин майдонига эга бўлган бу коллективнинг даласи аслида йил бўйи ишлайди. Бу ерда январь ойида карамнинг яқинда Ўзбекистонда районлаштирилган серҳосил «Июнь» нави зич қилиб ўтқазилган эди. Деҳқонлар экишдан олдин ерни маҳаллий ўғит билан бойитдилар, ҳар гектар ерга эллик тоннадан ўғит солдилар. Баҳор фаслигача совуқдан шикастланмаслиги учун ўсимликлар устини пленка билан ёпдилар. Шундай қилиб, май ойида ҳар гектар ердан 740 центнер карам йиғиштириб олинди.

Сабзавотчилар бўшаб қолган ерларни дарҳол ҳайдаб, сабзи экдилар. Бу экиндан ҳам мўл ҳосил — гектар бошига 400 центнер сабзи олинди.

ҲАММА ЯХШИ НАРСАЛАР — БОЛАЛАРГА

Болалар бизнинг келажагимиз, бахт-иқболимиз, дилимиз қувончи, умримиз ғунчаси, жамиятимиз моддий ва маънавий бойликларининг эгасидирлар. Улар ўз оталари ва оналари ишини давом эттирувчи ворислардир.

Советлар Ватанида ҳар бир ўғил-қизнинг бахтли бўлиш, тинч осмон остида яшаш, дам олиш ва таълим олиш ҳуқуқи тўла рўёбга чиққан. Совет давлатининг асосчиси улуғ доҳиймиз В. И. Ленин 1919 йилда болаларни ҳимоя қилиш Советини ташкил этиш тўғрисида декретга имзо чеккан эди.

В. И. Ленин васиятларини изчиллик билан амалга ошираётган партия ва ҳукуматимиз фарзандларимизнинг болалик йиллари соғлом ва бахтиёр ўтиши учун, улар ҳар томонлама етук ва баркамол инсон бўлиб етишишлари учун барча шароитни муҳайё қилмоқдалар. Мамлакатимиз ёш граждамлари гўдакликдан алоҳида меҳр-муҳаббат билан қуршаб олинмоқдалар. Оналарнинг ўз фарзандларидан кўнгиллари тўқ. Улар шинам ва қулай боғча ва яслиларда меҳрибон тарбиячилар ёрдамида яйраб ўсмоқдалар. Мактабларда билим асосларини эгалламоқдалар. Пионер саройлари, ёш техниклар станциялари, турли тўгараклар эшиклари улар учун доимо очиқ.

Қанчадан қанча янги болалар комбинатлари, мактаблар, пионер саройлари қурилиб ишга туширилмоқда, янги кутубхоналар очилмоқда. Фарзандларимиз учун ихтисослашган махсус ўқув юртлари, спорт, музика мактаблари ташкил этиляпти. Уларга ёшликларидан коллективизм, ўртоқлик, инсонпарварлик, совет Ватанига чексиз муҳаббат каби олижаноб туйғулар сингдирилмоқда.

Коммунистик жамият қуришнинг энг олижаноб вазифаларидан бири — бахтли болаликни таъминлашдир. Бу савдо, саноат ходимлари олдига ҳам муҳим вазифалар қўяди.

Ҳозирги кунда республикамизда болалар учун ишлаб чиқарилаётган товарлар билан 79 та ихтисослашган давлат савдоси корхоналари савдо қилмоқда. 3 та «Болалар дунёси» универсал магазини, 15 та ўйинчоқлар, 2 та «Ёш техник» магазинлари ана шулар жумласидандир. Кейинги йилларда Тошкентда қурилиб ишга туширилган 3 минг 600 квадрат метр саҳнга эга бўлган «Болалар дунёси», Самарқандда фойдаланишга топширилган 550 квадрат метр саҳнли болалар товарлари магазинлари харидорларга хизмат кўрсатмоқда. Пойтахтимизда болалар товарлари билан савдо қилувчи яна бир йирик савдо корхонаси — «Гўдак» номли магазин қад кўтарди. Лекин бу тадбирларнинг ўзи харидорларимизнинг кун сайин ўсиб бораётган диди ва талабларига жавоб бермаётир. Республикамиз саноати ҳали фарзандларимиз учун зарур товарларни етарли миқдорда етказиб бермаётир.

Тўғри, болалар учун товарлар ишлаб чиқаришни, унинг ассортиментини кенгайтириш ва янгилаш, уларнинг эстетик безаги, сифатини яхшилаш республика саноат бирлашмалари, моделлаш-конструкторлик ташкилотлари ва ишлаб чиқариш корхоналари диққат марказида турибди. Йилдан йилга давлат Сифат белгиси билан чиқарилаётган товарлар салмоғи ошмоқда. Ўн биринчи беш йилликда болаларга мўлжалланган товарлар намуна эталони коллекциясини 37,6 процент кўпайтириш ва 83 процентини янгилаш кўзда тутилган.

Кейинги йилларда савдо корхоналарининг саноат корхоналари билан ўзаро алоқаси бирмунча яхшиланди. Бу эса болалар товарлари хилининг кўпайиши ва сифати яхшиланишига ижобий таъсир қиляпти. Лекин, шунга қарамасдан болалар кийимлари, пойабзалларининг хили кам, сифати анча пастлиги ҳеч кимга сир эмас. Кийим-бошлар тайёрланган материалларнинг ранги ва гули харидорларни жалб этмайди. Баъзи буюмлар эса кўзни қувонтирмайди. Бесўнақайлиги туфайли харидорларга манзур бўлмаётир. Савдо ташкилотлари, меҳнаткашлар бу ҳақда ҳақли эътироз билдирмоқдалар. Айрим саноат корхоналари савдо ташкилотларининг буюртмаларини бажаришда узилишга йўл қўймоқдалар.

Республикамизда болалар кийимлари ишлаб чиқарадиган иккита ихтисослаштирилган корхона мавжуд. Булар — Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлигига қарашли Чирчиқдаги «Ғунча» тикувчилик фабрикаси ва Бухородаги Тельман номли трикотаж фабрикаси. Республикамиздаги бошқа саноат корхоналари эса катталар ҳамда болалар учун товарлар ишлаб чиқарадилар. Ана шу корхоналардан магазинларга келтирилаётган болалар кийим-бошлари, айниқса, трикотаж буюмларнинг сифати харидорлар талаби даражасида эмас.

Шу йилнинг 10 ойи мобайнида юқоридаги корхоналар маҳсулотлари сифати контрол текширишдан ўтказилганда «Ғунча» тикувчилик фабрикаси ишлаб чиқарган 21220 тикув ва трикотаж буюмларининг 10 проценти, Тельман номли фабриканинг 54689 та ана шу хил маҳсулотининг 20 проценти сорти пасайтирилиб, тузатиш учун мазкур корхоналарга қайтариб юборилди.

Шуни алоҳида қайд этиш керакки, маҳсулот сортини пасайтиришга асосан ишлаб чиқаришда йўл қўйилган камчиликлар сабаб бўлмоқда. Товарлар сифатини контрол текшириш натижаларига қараб таъминотчиларга жарима солиняпти. Улар тайёрлаган маҳсулотларни қабул қилиб олиш тўхтатиляпти. Чунончи, республика Маҳаллий саноат министрлигига қарашли Фарғонадаги бадиий тикувчилик фабрикаси ишлаб чиқарган 45/133-2 артикулли болалар костюми, Енгил саноат министрлигига қарашли Жиззахдаги трикотаж фабрикаси ишлаб чиқарган 657667 артикулли болалар костюми, Тошкентдаги «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасида тайёрланган болалар костюмини қабул қилиб олиш тўхтатилди.

Болалар пойабзали ҳам сифат жиҳатидан харидорларни қувонтирмоқда, деб бўлмайди. Аввало, улар ранги кўримсиз, дағал хом ашёлардан тайёрланмоқда. Шу йилнинг 10 ойи мобайнида Чирчиқ пойабзал фабрикаси ишлаб чиқарган болалар пойабзали 8 процентининг сорти пасайтирилди. Янгийўл пойабзал фабрикаси бўйича кўрсаткич 6,3 процентни, Самарқанд пойабзал фабрикаси бўйича 7,2 процентни ташкил этди.

Болаларни эстетик тарбиялаш, уларнинг гўзаллик оламини бойитишда ўйинчоқлар катта аҳамиятга эга. Афсуски, ишлаб чиқараётган ўйинчоқларимиз сифатлилиги билан ажралмайди. Масалан, Тошкент ўйинчоқ фабрикаси тайёрлаб берган 12400 дона ўйинчоқнинг 3860 донаси, бошқача қилиб айтганда 31 проценти сифатсизлиги учун корхонага қайтариб юборилди. Тошкент бадиий буюмлар фабрикасида ишлаб чиқарилган 40 мингта байроқчанинг 18 минг 200 таси — 45,5 проценти, «Ташавтоматика» заводида ишлаб чиқарилган болалар велосипедлари ҳам тўла брак қилинди.

Моллар магазин токчаларида ётиш учун эмас, балки ўз сифати жиҳатидан аҳолининг энг юксак талабларига мос келадиган молларга бўлган эҳтиёжини қондиришимиз учун керак. Одамлар магазинда нимаки бўлса, сотиб олаверадиган пайтлар ўтиб кетди. Ҳозир улар яхши, юқори сифатли маҳсулотларни талаб қилмоқдалар. Партия, совет, касаба союз ташкилотларининг, хўжалик кадрларининг, халқ учун моллар ишлаб чиқариш билан шуғулланувчи меҳнат коллективларининг куч-ғайратларини сифат проблемаларини ҳал этишга қаратиш зарур. Маҳсулот сифатини корхона ишчисидан тортиб директоригача — ҳар бир киши меҳнати натижаларининг мезонига айлантириш керак.

Республика Савдо министрлиги қарамоғидаги улгуржи савдо идоралари, маҳаллий савдо ташкилотлари саноат корхоналаридан келтирилаётган товарларнинг хили ва уларнинг сифатини назорат қилишни бундан буён ҳам кучайтиришлари лозим. Республика Енгил ва Маҳаллий саноат министрликлари ўз қарамоқларидаги корхоналарда болалар учун ишлаб чиқарилаётган товарларнинг сифатини яхшилаш учун зарур чора-тадбирларни кўришлари даркор. Токи, ўғил-қизларимиз кийим-бошлари давримизга монанд, кўзимизни қувонтирадиган, уларни эстетик тарбиялашга хизмат қиладиган, яъни ҳар томонлама сифатли ва кўркам бўлсин!

МАРРА ЯҚИН, ЯНА БИР ҒАЙРАТ КЎРСАТАЙЛИК

XXVI

Она-Ватанга 6 миллион тонна «оқ олтин» етказиб бериш юзасидан олинган юксак мажбуриятни шараф билан бажариш учун мавжуд имкониятларни тўла ишга солайлик ва ҳосилни тезроқ йиғиб-териб олайлик!

Республика матбуот маркази хабар қилади

● РЕСПУБЛИКАМИЗДА 8 ДЕКАБРЬ ЭРТАЛАБГА ҚАДАР 5745791 ТОННА «ОҚ ОЛТИН» ТАЙЁРЛАНДИ. УНИНГ 562410 ТОННАСИНИ ҚИММАТБАҲО ИНГИЧКА ТОЛАЛИ ПАХТА ТАШКИЛ ҚИЛАДИ.

● ЎТГАН КУНИ 15367 ТОННА ПАХТА ТЕРИБ ОЛИНДИ.

МАЖБУРИЯТ ҲАМ БАЖАРИЛДИ

● ҚОРАЎЗАК райони меҳнатчилари зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини ҳам адо этдилар. Она-Ватанга 16922 тонна «оқ олтин» армуғон этилди. Бу планда белгиланганидан 2622 тонна кўп демакдир. Район пахтакорлари қўлга киритган бу катта муваффақиятда «зангори кема»лар дарғаларининг улуши салмоқлидир. Улар машиналар бункеридан 9630 тонна пахта тўкдилар.

● ЛЕНИН ЙЎЛИ райони заршунослари зиммаларидаги оширилган социалистик мажбурият бажарилганлиги тўғрисидаги ғалаба рапортига имзо чекдилар. Улар пландаги 36200 тонна ингичка толали ипак пахта ўрнига 59 минг тонна қимматбаҳо саноат хом ашёси тайёрладилар. Мавжуд экин майдонларининг ҳар биридан 45 центнердан хирмон кўтардилар. Ушбу зафарга Будённий номли, Ленин номли, Охунбобоев номли ва Қ. Раҳимов номли совхозларнинг меҳнатчилари баракали ҳисса қўшдилар.

УЧ ЙИЛ ИЧИДА

● САМАРҚАНД области пахтакорлари ўтган куни бир ярим минг тоннадан зиёд хом ашё топшириб, ўн биринчи беш йиллик уч йили планини муддатидан илгари ўринлатдилар. Она-Ватан самарқандликлардан уч йил ичида 1457500 тонна «оқ олтин» қабул қилиб олди.

ЗАРБДОР СУРЪАТЛАР БИЛАН

● АНДИЖОН МЕДИЦИНА ИНСТИТУТИнинг студентлари ва ўқитувчилари республика партия ва ҳукумати Мурожаатига амалий иш билан жавоб бериб, Қўрғонтепа ва Жалолқудуқ районлари далаларида зарбдорларча меҳнат қилмоқда. Институтнинг 4,5 минг кишилик коллективи 8 минг тоннадан кўпроқ «оқ олтин» хирмонини бунёд этдилар. Ҳар бир теримчи шу кунгача ўртача 2,5 тоннадан пахта териб берди.

Андижон шаҳар партия комитетининг аъзоси, 5-курс студенти Саломатхон АБДУРАЗЗОҚОВА фидокорона меҳнат намуналарини кўрсатмоқда. У ҳозиргача 10 тонна пахта теришга муваффақ бўлди. Унинг мусобақадош дўстлари: А. Абдужабборов, Ш. Ашуров, М. Иловиддинова, Ш. Исоқова ва З. Ниёзоваларнинг ҳар бири 5 тонна ва ундан ҳам кўпроқ «оқ олтин» териб олишга муваффақ бўлдилар.

Бўлажак медиклар ўзлари уяётган хирмонни 10 минг тоннагача етказишга азму-қарор қилганлар.

ҒАЛАБА РАПОРТЛАРИ

— Поп районидаги «Ленинград» колхози пахтакорлари социалистик мажбуриятни;

— Пешку районидаги Жданов номли колхоз;

— Хатирчи районидаги Ленин номли колхоз;

— Навоий районидаги «Ленин йўли» колхози;

— Шеробод районидаги «Партия XXV съезди» совхози;

— Ульянов районидаги «Партия XX съезди», «III Интернационал», «Москва», «Қашқадарё», «Ғалаба», Дзержинский номли совхозлар;

— Баҳористон районидаги «Партия XXV съезди» совхози;

— Сариосиё районидаги Пирназаров номли колхоз заршунослари эса йиллик планни адо этдилар.

ХОРАЗМ ОБЛАСТИ. Урганч районидаги Охунбобоев номли колхознинг Раимбой Бобожонов бошлиқ бригадаси пахтакорлари 60 центнерлик марраии эгалладилар. Ҳосилнинг асосий қисми агрегатлар ёрдамида териб олинди. Механизаторлар мусобақасида Маткарим Исмоилов байроқдорлик қилди. У ўз терим машинаси бункеридан 300 тонна пахта тўкди. СУРАТДА: илғор механизатор М. Исмоилов.

Қ. Отаев (ЎзТАГ). фотоси.

ФАРҒОНА ОБЛАСТИ. Бағдод районидаги «Большевик» колхозининг Орифжон Усмонхўжаев бошлиқ комсомол-ёшлар бригадаси коллективи ҳосилдорликни 60 центнерга етказиш мажбуриятини олган. Бригаданинг чевар теримчилари ана шу мақсад йўлида шижоат кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар. Ҳозиргача 10 тоннадан зиёд пахта терган Солияхон Шарофиддинова мусобақада пешқадамлик қилмоқда. У шу кунларда ҳам 35—40 килограммдан пахта теришга муваффақ бўляпти. СУРАТДА: чевар теримчи С. Шарофиддинова.

Т. Ҳамроқулов фотоси.

ҲУРМАТ ТАХТАСИ

Пахта тайёрлаш планини муддатидан илгари бажарганлиги учун қуйидаги районлар республика «Ҳурмат тахтаси»га ёзилдилар:

Поп райони — район партия комитетининг секретари М. Абдуллаев, район ижроия комитетининг раиси М. Раҳмонов, район агросаноат бирлашмаси кенгашининг раиси Р. Муродов, райсельхозтехника бошқарувчиси М. Долиманов, район сув хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи Х. Бўриев, қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союзи район комитетининг раиси И. Дўсматов, район комсомол комитетининг секретари М. Уйқанов;

Амударё райони — район партия комитетининг секретари Н. Қурбонбоев, район ижроия комитетининг раиси Б. Қурбонниёзов, район агросаноат бирлашмаси кенгашининг раиси Р. Жуманов, райсельхозтехника бошқарувчиси К. Наметов, район сув хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи А. Мадаминов, қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союзи район комитетининг раиси М. Ражабов, район комсомол комитетининг секретари А. Тожимуротов;

Навоий райони — район партия комитетининг секретари Х. Зайниев, район ижроия комитетининг раиси М. Самандаров, район агросаноат бирлашмаси кенгашининг раиси А. Ўроқов, райсельхозтехника бошқарувчиси Т. Қаҳҳоров, район сув хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи Т. Турсунов, қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союзи район комитетининг раиси Э. О. Фармонов, район комсомол комитетининг секретари А. Х. Сафаров.

Ўзбекистон райони — район партия комитетининг секретари А. Пайғамов, район ижроия комитетининг раиси Н. Раҳимов, район агросаноат бирлашмаси кенгашининг раиси С. Ҳамроқулов, райсельхозтехника бошқарувчиси А. Содиқов, район сув хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи А. Бобоев, қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союзи район комитетининг раиси Д. Ҳакимов, район комсомол комитетининг секретари Ж. Асқаров.

ТЕРИМ ДАВОМ ЭТАДИ

ЎЗБЕКИСТОН райони пахтакорлари ғалаба рапортига имзо чекдилар. Қабул пунктларига 50370 тонна қимматли хом ашё топширилди. Районда социалистик мажбурият ҳисобига пахта топшириш қизғин давом эттирилмоқда.

ШАҲРИСАБЗ райони заршунослари социалистик мажбурият ҳисобига «оқ олтин» топшира бошладилар. Она-Ватан шаҳрисабзликлардан 61500 тонна хом ашё қабул қилиб олди. Энгельс номли, Ленин номли, «Социализм» колхозларининг азаматлари меҳнат мусобақасида, айниқса, яхши муваффақиятларга эришдилар.

„Оқ олтин" хирмонига

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 8 декабрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён; тўртинчи устун — шу жумладан бир кунда машинада терилган пахта; бешинчи устун — мавсум бошидан буён.

ХОРАЗМ	0,07	108,19	0,05	62,26
ҚҚАССР	0,10	107,85	0,14	74,77
ТОШКЕНТ	0,04	104,10	—	87,75
САМАРҚАНД	0,32	101,82	0,22	57,94
БУХОРО	0,30	100,98	—	8,43
ҚАШҚАДАРЁ	0,30	100,54	0,28	75,06
Навоий	0,31	98,72	0,22	38,17
Сурхондарё	0,72	98,55	0,17	47,87
Фарғона	0,42	94,70	—	14,93
Наманган	0,20	90,95	0,02	50,60
Андижон	0,17	90,24	0,02	25,58
Жиззах	0,13	83,71	—	61,27
Сирдарё	0,12	83,56	—	60,56
Республика бўйича:	0,26	96,89	0,08	51,55
Шу жумладан ингичка толали пахта:				
НАВОИЙ	0,02	151,61	0,04	100,70
СУРХОНДАРЁ	1,17	143,95	0,36	85,95
ҚАШҚАДАРЁ	0,47	128,11	0,22	88,15
БУХОРО	0,35	115,12	—	—
Наманган	0,18	90,78	—	—
Республика бўйича:	0,85	137,17	0,28	81,58

ЮКСАК МАРРА САРИ

Гагарин районидаги «Янгиобод» совхози азаматлари бу йил она-Ватанга 12 минг тонна чўл дурдонаси етказиб бериш мажбуриятини олишган. Совхоз далаларида жавлон ураётган серғайрат механизаторлар, ҳиммати баланд теримчи ва ҳашарчилар ана шу ягона мақсад йўлида астойдил ишламоқдалар. Уларнинг самарали меҳнатлари туфайли хўжаликда кунига йиллик планнинг бир проценти миқдорида пахта тайёрланмоқда.

Ингичка толали пахта етиштиришга ихтисослаштирилган Абдусаид Қурбонмуродов бошлиқ бригада аъзолари областда биринчилардан бўлиб пахта тайёрлаш йиллик планини бажаришган эди. Ҳар гектар ердан 47 центнердан хирмон кўтарган аҳил коллектив аъзолари эндиликда 55 центнерлик маррани эгаллаш учун қизғин курашмоқдалар. Шунингдек, ипак пахта етиштирувчи Суюн Холмаматов, Холбой Норқобилов, Жалил Поёновлар етакчи бўлган юқори ҳосилли бригадаларда ҳам юксак социалистик мажбурият ҳисобига «оқ олтин» топширишмоқда.

Чўлқуварлар ипак пахта тайёрлаш планини аллақачоноқ бажариб қўйганлар. Давлатга 5600 тоннадан зиёд қимматбаҳо ингичка толали «оқ олтин» етказиб берилиб, ҳосилдорлик 33,5 центнерни ташкил этди. Нурбой Баратов, Равшан Норқобилов, Абдулла Донаев, Мустафоқул Холмўминов ўртоқлар бошлиқ агроучасткаларда эса гектаридан 40—42 центнердан ипак пахта йиғиштириб олинди.

Республика партия ва ҳукуматининг даъваткор Мурожаати хўжалик меҳнат аҳлининг кучига куч, ғайратига ғайрат қўшиб турибди. Айни пайтда пайкалларда меҳнат қилаётган 2100—2000 кишининг фикри-зикри бутун ҳосилни йиғиб-териб олишга қаратилган. Уларнинг ғайрат-шижоати юксак марра яқин кунларда шараф билан адо этилишидан далолат бермоқда.

Э. ИБРОҲИМОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми кўп йил ишлаганлиги, қоракўлчиликни ривожлантириш ва ветеринария ишларини яхшилашдаги хизматлари учун Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлигига қарашли «Узглавкаракульпром»нинг бош ветеринар врачи ўртоқ Анатолий Алексеевич **Никольскийга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган чорвачилик ходими»** фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми фанни ривожлантириш, республикада юқори малакали мутахассислар тайёрлаш ва тарбиялашдаги хизматлари учун В. И. Ленин номли Тошкент давлат университети геология факультетининг декани ўртоқ Сайфулла Нуртоевич **Нуртоевга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган геолог»** фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг, СССРдаги ва чет эллардаги бир қанча виставкаларнинг павильонларини бадиий безатиш соҳасидаги катта ишлари учун Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкаси бош рассоми ўртоқ Дилмурот Одилович **Юсуповга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими»** фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми адабиёт соҳасидаги хизматлари учун шоир **Коргар** (Юнатан Иосиф Хаимович **Кураев**)ни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

ЖОНАЖОН ВАТАН БЎЙЛАБ

● НОВОПОЛОЦК (Витебск области). «Новополоцкнефтеоргсинтез» ишлаб чиқариш бирлашмасининг коллективи йиллик социалистик мажбуриятларини кўпчилик кўрсаткичлар бўйича ошириб адо этди. Бу ерда технология интизомининг мустаҳкамланиши, машина-ускуналарни ремонт қилишнинг янги методлари жорий этилганлиги туфайли энди кўпроқ хом ашё қайта ишланмоқда. Тайёр маҳсулотнинг сифати янада яхшиланди. Бу эса топшириққа қўшимча равишда 109 минг тонна бензин ва дизель ёқилғисини ишлаб чиқариш имконини берди. Корхона маҳсулотининг 30 процентидан кўпроғига Сифат белгиси қўйилди.

● КОЧУБЕЕВСКОЕ (Ставрополь ўлкаси). Ставрополь ўлкаси Кочубеевское районидаги «Полярная звезда» колхозидан Петр Нецвет бошлиқ механизациялашган комплекс отряд кунгабоқар ва маккажўхори етиштириш мирищкорлари мусобақасининг ғолиби бўлди. 550 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 25 центнердан маккажўхори дони олиш режалаштирилгани ҳолда икки баравардан зиёд кўп дон олинди. Кунгабоқарнинг янчилган уруғидан ярим минг тоннадан кўпроқ ўсимлик мойи ишлаб чиқариш мумкин. Отряд эришган бу муваффақият коллектив пудрат усулида ишлаш афзалликларини кўрсатувчи яққол далилдир.

(ТАСС).

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: ҲИСОБОТ ВА САЙЛОВЛАР

КАМЧИЛИКЛАРГА МУРОСАСИЗЛИК

Янгийўл шаҳри республикамизнинг саноат марказларидан бири. Коммунистлар шаҳар меҳнаткашлари КПСС XXVI съезди қарорларини ҳаётга татбиқ этиш, ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини ошириш учун олиб бораётган курашнинг олдинги сафида бормоқдалар. Шаҳар партия конференциясида бу алоҳида таъкидланди. Меҳнат коллективлари ҳисобот даврида маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш соҳасида эришган муваффақиятлар муносиб баҳоланди, йўл қўйилган камчиликлар муросасизлик билан принципиал танқид қилинди.

Ҳисобот доклади қилган шаҳар партия комитетининг биринчи секретари В. И. Рибалко ва музокараларда чиқиб сўзлаган делегатлар шаҳаркомнинг партия XXVI съезди ва КПСС Марказий Комитетининг шундан кейин бўлиб ўтган Пленумлари иқтисодий ва социал ривожланиш борасида қўйган вазифаларни амалга ошириш соҳасидаги фаолиятини талабчанлик билан чуқур ҳамда атрофлича қараб чиқдилар. Шаҳар партия ташкилоти меҳнаткашлар ўртасида олиб борган ташкилотчилик ва сиёсий ишни, экономикага ва одамларни коммунистик руҳда тарбиялашга раҳбарлиги савиясини тўла таҳлил қилдилар. Унинг келгусидаги вазифаларини белгилаб бердилар.

— Ҳисобот даврида, — деди докладчи, — шаҳар партия комитети, бошланғич партия ташкилотларининг асосий куч-ғайрати экономикани ривожлантиришнинг интенсив методларини жорий этиш негизида ижтимоий ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини оширишга қаратилди. Меҳнат коллективларида ташкилотчилик ва сиёсий ишлар ана шу асосий вазифанинг муваффақиятини таъминлашни кўзлаган ҳолда олиб борилди. Натижада беш йилликнинг уч йили топшириғи муддатидан олдин — 30 ноябрда бажарилди. Саноат маҳсулотининг ҳажми анча ўсди. Пландан ташқари бир неча миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Меҳнат унумдорлиги ошди.

Бундай қувончли натижаларга эришишда, дейилди конференцияда, бошқа омиллар билан бир қаторда, меҳнатни ташкил этиш ва уни рағбатлантиришнинг прогрессив усули — бригада пудратини қўлланиш катта роль ўйнади. 112 ишлаб чиқариш коллективи ёки барча бригадаларнинг ярмидан кўпроғи ягона наряд усулида ишламоқда. Прогул қилиш, бекор туриш ва меҳнат интизомини бошқа йўллар билан бузиш натижасида иш вақтини йўқотиш бир ярим баравар, кадрларнинг қўнимсизлиги тенг ярмига камайганлиги, меҳнат коллективларида ишлаб чиқариш, давлат ва план интизоми мустаҳкамланганлиги ҳам меҳнатни ташкил этиш ва рағбатлантиришнинг прогрессив усули жорий этилганининг самарасидир.

Маълумки, янгийўлликлар қолоқларсиз ишлаш ҳаракатининг ташаббускорлари ҳисобланадилар. Шаҳар партия комитети, бошланғич партия ташкилотлари хўжалик фаолиятини такомиллаштириш ва меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашнинг муҳим омили бўлган бу ватанпарварлик ҳаракатини оммалаштиришга биринчи даражали аҳамият бериб келмоқдалар. Бу яхши самара беряпти. Ҳозир қолоқларсиз ишлаш мусобақасида 22 минг киши қатнашмоқда. 156 корхона, цех ва бригада коллективи, қолоқларсиз ишлаш ҳаракатига қўшилган уч мингдан ортиқ илғор ишчи беш йилликнинг уч йили топшириғини Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 66 йиллиги кунигача адо этди.

Конференцияда шу нарса мамнуният билан таъкидландики, коммунистлар ўзларининг авангардлик ролини тўғри тушунмоқдалар. Мисол учун уч юз коммунист беш йилликнинг уч йили топшириғини муддатидан олдин бажарди. 135 коммунист 1984—1985 йил ҳисобига ишламоқда. Улар орасида қолоқларсиз ишлаш ҳаракатининг ташаббускорлари — пойабзал фабрикасининг ишчиси, КПСС XXVI съезди делегати О. Икматова, пахта тозалаш заводининг мастери А. Абдувалиев, мебель фабрикасининг бригадири М. Ботиров, 8-ғишт заводлари бошқармасининг электр пайвандчиси Ю. Жўраев, ёғ-мой комбинатининг прессловчиси И. Қорабоев, 363- кўчма механизациялашган колонна сувоқчиси Н. Қосимов ва бошқалар бор.

Докладчи ва музокараларда қатнашган делегатлар — мебель фабрикаси партия ташкилотининг секретари И. Раҳимов, пойабзал фабрикасининг ишчиси О. Икматова, партия ветерани А. Омонов, 107-автомобиль корхонаси директори И. Божков, Ўрта Осиё монтаж-созлаш бошқармаси партия ташкилотининг секретари А. Столяров, нон заводи ишчиси К. Хўжаева, шаҳар халқ контроли комитетининг раиси И. Серикбоев ва бошқалар эришилган муваффақиятларни таъкидлаган ҳолда, юз берган камчиликларни коммунистларга хос принципиаллик билан очиб ташладилар. Ўз коллективларини мавжуд резервлардан, айниқса, меҳнат унумдорлигини ошириш имкониятларидан тўлароқ фойдаланиш учун курашга сафарбар эта олмаганликлари, оқибатда беш йилликнинг уч йили топшириғи бажарилмаётгани учун ёғ-мой комбинати, қишлоқ хўжалик деталлари заводи, 8-ғишт заводлари бошқармаси партия ташкилотлари ҳамда хўжалик раҳбарларини юзхотирсиз танқид қилдилар. Ана шу корхоналарда қолоқликка йўл қўйилганлиги сабабли давлатга пахта мойи, мустаҳкамлаш ва қурилиш материаллари анча кам етказиб берилди.

Шу нарса ташвиш туғдирмоқдаки, дейилди конференцияда, бир қатор корхоналар, хусусан биохимия заводи ва 8-ғишт заводлари бошқармаси маҳсулот етказиб бериш юзасидан шартнома мажбуриятларини мунтасил бажармай келмоқдалар. Айрим завод ва фабрикаларда товар маҳсулотининг таннархи қимматлашувига йўл қўйилмоқда. Ишлаб чиқариш қувватларини янгилаш жуда секин бормоқда. Иш вақтини йўқотиш, меҳнат интизомини ва ишлаб чиқаришда тартибни бошқа йўллар билан бузиш, ортиқча ишчи кучи сақлаш ҳолларига тўла барҳам берилгани йўқ.

Конференцияда қониқарсиз ишлаётгани, катта ёрдам кўрсатилаётганига қарамай, аҳволни тузатишнинг уддасидан чиқмаётгани, корхонани техника билан қайта қуроллантириш, мавжуд қувватлардан тўла фойдаланиш соҳасида ташаббускорлик, жўшқинлик кўрсатиш ўрнига, хом ашё етишмайди деган баҳона билан план топшириқларини камайтиришга уринаётгани учун ёғ-мой комбинатининг директори коммунист А. Ҳамзаев қаттиқ танқид қилинди.

Шу муносабат билан конференцияда Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат саноати министрлигидан техника билан қайта қуроллантиришни тезлаштириш ва қолоқликдан чиқишда корхона коллективига яқиндан ёрдам кўрсатиш талаб қилинди.

Биохимия заводидаги ишнинг аҳволи, дейилди конференцияда, қаттиқ танқид қилишга лойиқдир. Унинг директори А. Шубин ва корхонанинг бошқа раҳбарлари ишни яхшилаш учун ҳаракат қилиш ўрнига, турли баҳоналар ахтариш билан овора бўлмоқдалар. Натижада завод давлатдан қарздор бўлиб қолди, кўп миқдордаги кислота ва озуқа ачитқисини кам етказиб берди. Бу ерда маҳсулот тайёрлаш кўпайиш ўрнига, камайиб бормоқда. Шу туфайли конференцияда завод раҳбарлари беш йилликда ишлаб чиқариш ҳажмини кўпайтириш ўрнига, турли ташкилотларга мурожаат қилиб, 9 процент камайтиришга эришганликлари коммунистга ярашмайдиган енгил ҳаёт кечиришга уринишдан бошқа нарса эмас деб қораланди.

Янгийўл — озиқ-овқат ва енгил саноат маҳсулотлари, халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқариладиган шаҳар. Шу боисдан маҳсулотнинг сифати, ҳусни, мазаси муҳим аҳамиятга эга. Лекин шунга қарамай, дейилди конференцияда, ҳамон сифатсиз пойабзал, мебель, кондитер ва бошқа хил маҳсулотлар тайёрланишига йўл қўйилмоқда. Улар қайта ишлаш учун корхоналарга қайтариб юборилмоқда.

Конференция қатнашчилари шаҳар партия комитетининг идеологик ва партиявий-ташкилий иш соҳасидаги фаолиятини таҳлил қилишга катта эътибор бердилар. Илмий, марксча-ленинча дунёқарашни шакллантириш одамларни коммунистик руҳда тарбиялашнинг асоси бўлиб, у коммунистларни, барча меҳнаткашларни онгли сиёсий жангчиларга, коммунизмнинг актив қурувчиларига айлантиради. Уларда ана шу сифатларни вужудга келтиришда кадрларнинг сиёсий ва иқтисодий ўқиши муҳим роль ўйнайди. Шаҳар партия комитети, бошланғич партия ташкилотлари буни ҳисобга олиб, жойларда сиёсий маорифнинг кенг тармоғини вужудга келтирдилар. Ўқишнинг турли формасига ўн беш минг киши жалб этилган. Ўқиш жараёнида олинган билим меҳнаткашларга иқтисодий ва социал ривожланиш вазифаларини муваффақиятли ҳал этиш, ишлаб чиқаришни юксалтириш ва самарадорлигини ошириш имконини бераяпти.

Ҳисобот даврида, деди докладчи, шаҳар партия ташкилоти сон жиҳатидан ўсди, ташкилий жиҳатдан янада мустаҳкамланди, жанговарлиги ошди. Унинг сафига меҳнаткашларнинг энг яхши вакиллари келиб қўшилди. Шаҳар коммунистларининг 75 проценти бевосита моддий ишлаб чиқариш соҳасида банд. Ҳисобот даврида партия сафига қабул қилинган беш юз кишининг тўртдан уч қисми ишчилар синфининг вакилларидир.

Шу билан бирга докладчи ва музокараларда қатнашган нотиқлар сиёсий-тарбиявий ишда ҳали катта камчиликлар борлигини, у КПСС Марказий Комитетининг 1983 йил июнь Пленуми қарорларида қўйилган талабларга тўла жавоб бермаслигини, бу соҳадаги формализмга, юзакичиликка барҳам бериш, идеологик ишнинг жанговарлиги, ҳужумкорлигини оширишга эришиш зарурлигини кўрсатдилар.

Мебель фабрикаси ва бошқа корхоналарнинг партия ташкилотлари партия сафларини ўстириш, коммунистларнинг авангардлигини ошириш, партия йиғилишлари ролини кучайтиришга эришмоқдалар. Лекин, дейилди конференцияда, ун ва колбаса заводлари, 2-босмахона, темир йўл станцияси партия ташкилотлари ўз фаолиятларини КПСС XXVI съезди қўйган талаблар даражасига кўтара олганлари йўқ.

Конференция қатнашчилари шаҳар коммунистлари ва барча меҳнаткашлари беш йиллик план топшириқларини тўла-тўкис бажариш, социал ва иқтисодий ривожланишда янги юксак босқичга кўтарилиш учун зарур бўлган барча чораларни кўрадилар, деб ишонч билдирдилар. Улар партиямиз ва давлатимизнинг ички ҳамда ташқи сиёсатини, ўртоқ Ю. В. Андроповнинг Баёнотини якдиллик билан маъқулладилар.

Ҳ. АБДУСАМАТОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ТИНЧЛИК — ИДЕАЛИМИЗ

ЙЎЛ ҚЎЙИЛМАЙДИ

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Ю. В. Андроповнинг Ғарбий Европада Американинг янги ядро ракеталари жойлаштирила бошланганлиги муносабати билан берган Баёноти бизларда Совет раҳбарлари мамлакат хавфсизлигини мустаҳкамлаш юзасидан кўраётган қатъий тадбирлар туфайли социализмга қарши «салб юриши» ташкилотчиларининг маккорона режалари барбод бўлишига қатъий ишонч ҳосил қилди.

Совет кишилари тинчлик бизга қанчалик қимматга тушганлигини яхши биладилар ва биз тинчликнинг бузилишига йўл қўймаймиз.

Тинчлик тўғрисидаги, ўз фарзандларимизнинг келажаги тўғрисида ғамхўрлик бизларни сезгирликни оширишга, социалистик Ватаннинг иқтисодий ва мудофаа қудратини юксалтиришга қўшаётган ўз ҳиссамизни кўпайтиришга даъват этади. Уруш оловини ёқувчиларнинг хатарли ниятларини барбод этишга қаратилган тадбирларни тезроқ амалга ошириш учун бизлар янада яхшироқ меҳнат қиламиз.

Бу йил мен ўн биринчи беш йиллик топшириғини бажардим. Мен ўртоқ Ю. В. Андроповнинг Баёнотини конкрет ишлар билан қўллаб-қувватлашни ўз ватанпарварлик бурчим, деб ҳисоблайман. 1985 йилда ўн йиллик топшириқни бажариш ва цехдаги ўртоқларимга ишлаб чиқариш унумдорлигини оширишда кўмаклашишга сўз бераман.

З. КАТТАБЕКОВА,
Тошкентдаги «Миконд» заводининг ишчиси.

ТАРИХ САБОҚЛАРИНИ УНУТМАНГИЗ

Республикамизнинг барча меҳнаткашлари кабн мен ҳам КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Ю. В. Андроповнинг Баёнотини чин қалбдан қўллаб-қувватлайман. Бу Баёнот халқимизнинг тинчликка бўлган хоҳиш-иродаси ифодасидир. Оқ уйни эгаллаб олган жаноблар инсоният бошига термоядро ҳалокатини солишга интилмоқдалар. Улар бизга, совет кишиларига таҳдид қилмоқдалар. Ҳеч қачон ва ҳеч кимга қурол кўтармаган, аммо ҳеч қачон ҳеч кимнинг олдида тиз чўкмаган Совет мамлакатига таҳдид қилмоқдалар. Совет кишиларининг ўз диёрини қандай ҳимоя қила олишларини бутун дунё билади.

Мен бутун планетада тинчлик ва дўстлик шаҳри деб аталган Тошкентда яшайман. Ёзувчиларнинг анжуманлари ва илмий анжуманларнинг минбарларидан, киноэкранларидан ва театр саҳналаридан бизнинг шаҳримизда планетадаги ўнлаб тилларда тинчликни ҳимоя қилиб, ядро ҳалокати хавфига қарши баралла овозлар янграмоқда. Мен ҳам: тарих сабоқларини унутган кимсалар, тўхтангиз! Ҳар бир совет кишиси учун тинчликдан ҳам азизроқ нарса йўқлигини унутмангиз! дейман.

Икром АКБАРОВ,
композитор, Ўзбекистон ССР халқ артисти.

ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАЙМИЗ ВА МАЪҚУЛЛАЙМИЗ

ГФР, Англия ва Италия ҳукуматлари ўз халқларининг хоҳиш-иродасига қарши иш кўриб, Американинг янги ракеталарини Ғарбий Европада жойлаштиришга киришиб, унинг жиддий оқибатлари учун бутун масъулиятни ўз зиммаларига олдилар. Бундай телбанамо қадам ядро урушининг чиқиши хавфини кучайтиради.

Менинг ёшимдаги кишилар урушни китоблардан ва кинофильмлардан билган эмаслар. Балки унинг азоб-уқубатларини ўз бошидан кечирганлар. Ветеранлар бўлиб ўтган жангларнинг даҳшатларини, ловиллаб ёнган шаҳарлар ва қишлоқларни, хотин-қизлар, кексалар ва гўдакларнинг ғамалам тўла кўзларини ҳали хотирадан чиқарган эмаслар.

Шунинг учун ҳам тинчлик ва қуролсизланиш учун кураш Коммунистик партия билан Совет ҳукумати ички ва ташқи сиёсатининг ажралмас қисмидир. Бизлар мана шунинг учун ҳам мамлакатимиз хавфсизлигини мустаҳкамлаш соҳасида ўртоқ Ю. В. Андроповнинг Баёнотида айтилган тадбирларни тўла-тўкис маъқуллаймиз ва ҳар биримиз ўзимиз ишлаб турган участкада янада зўр ғайрат ва самара билан меҳнат қиламиз, токи ер юзида тинчлик ва тараққиёт таянчи бўлган кўп миллатли Ватанимизнинг иқтисодий ҳамда мудофаа қудрати янада ўссин.

Рифқат ТУҚАЕВ,
учала даража Шуҳрат орденининг кавалери, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ўқитувчи.

ЗВЁЗДНИЙ ШАҲАРЧАСИ ҚАҲРАМОНЛАРНИ КУТИБ ОЛДИ

«Салют-7» орбитал станциясидаги иккинчи экспедициянинг аъзолари Звёздний шаҳарчасида 7 декабрь куни тантанали суратда кутиб олинди. Орбитадан қайтиб тушгач, космодромда дам олган Владимир Ляхов билан Александр Александров учиш тўғрисидаги дастлабки иш ҳисоботларини ва уларга 150 кунлик космик сафарни амалга оширишда ёрдам берган кишиларнинг ҳаммасига қизғин миннатдорчиликни олиб келдилар.

... Москва яқинидаги аэродромда оркестр космонавтларни кутиб олишга тайёр. Олимлар, конструкторлар, космонавтларнинг дўстлари, қариндош-уруғлари экипажни муваффақиятли қайтиб келганлиги билан қутлаш учун бу ерга келдилар.

— Биз навбатдаги узоқ экспедициянинг натижаларидан батамом қаноатландик, — деди космонавтларни тайёрлаш маркази бошлиғининг ўринбосари А. Леонов. — «Протонлар» ғоят катта ҳажмдаги тадқиқотлар ва экспериментларни бажариб орбитал станциядаги барча илмий ва технологик цехларни тўла қувват билан ишлата олдилар.

Мана, космонавтлар самолёт пиллапоясидан тушиб келмоқдалар. Уларнинг чеҳраларида мамнуният, яқин кишилари ва дўстлари билан бўлажак учрашувдан қувониш сезилиб турибди. Ахир, улар уйдагилари билан айни ёз палласи — июнь ойида хайрлашиб кетишган эди-да.

Юрий Гагарин ҳайкали олдида қисқача тўхталиб ўтилди. Планетадаги биринчи космонавт жасоратини ҳурматлаш учун бир минут сукут сақлаб, ҳайкал пойига гуллар қўйилди.

Космонавтлар тайёрлаш марказидаги митингда марказ раҳбарлари, олимлар, конструкторлар, экипаж аъзолари сўзга чиқдилар.

Шундан кейин давлат комиссиясининг мажлиси ўтказилиб, экипажнинг космосдаги шавкатли меҳнати учун юксак баҳо берилди. Космонавтлар кўп кунлик космик эпопеянинг барча босқичларида аҳиллик билан самарали ишлаганликлари қайд этиб ўтилди.

Л. И. Брежнев номли Звёздний шаҳарчаси.
Н. ЖЕЛЕЗНОВ,
ТАСС махсус мухбири.

«Космос-1512» парвозда

1983 йил 7 декабрь куни Совет Иттифоқида Ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши «Космос-1512» учирилди.

Йўлдош ичига космик фазони тадқиқ қилишни давом эттириш учун мўлжалланган илмий аппаратлар ўрнатилган. Аппаратлар нормал ишламоқда. Координация-ҳисоб маркази олинаётган маълумотларни ишлаб чиқмоқда. (ТАСС).

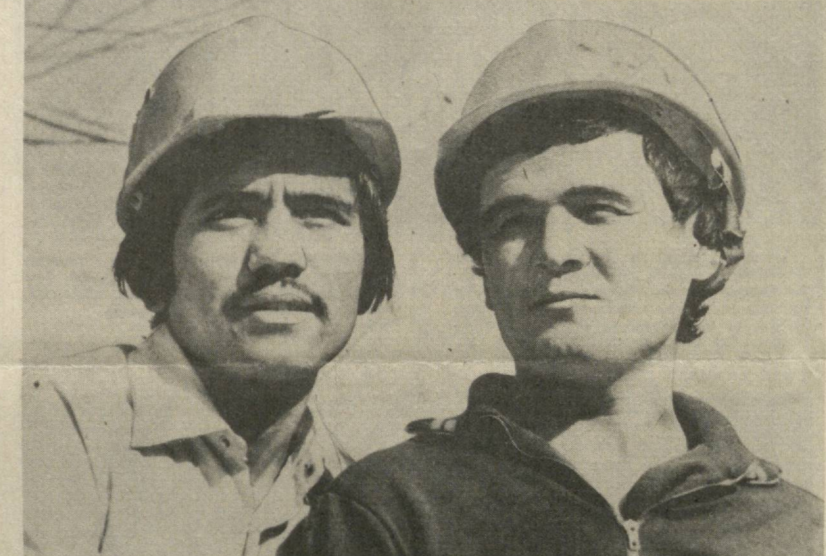

Республика ишчи коллективлари йилни муваффақиятли якунлаш учун ғайрат билан меҳнат қилаётирлар. Чапдаги суратда: Тошкент шаҳридаги 8-қурилиш трести 4-бошқармасининг илғор бинокорлари Ф. Баратов ва З. Каримов ўртоқлар. Улар Шота Руставели кўчасида 200 ўринли тикувчилар ошхонаси ҳамда намойиш зали қурилишини жадаллаштиришда ибрат кўрсатмоқдалар. Ўнгдаги суратда Гулистон шаҳридаги Ўзбекистон комсомоли 50 йиллиги номли тикувчилик фабрикасининг болалар учун кийим тикиш участкаси мусобақа ғолибларини кўриб турибсиз.

А. Тўраев ва В. Втюрин (ЎзТАГ) фотолари.

МАФКУРАВИЙ КУРАШ ВА АТЕИСТИК ПРОПАГАНДА

ТАФАККУР ОҒУСИ

Бизнинг давримиз ниҳоятда мураккаб ва хилма-хил сиёсий, иқтисодий, маданий ва маънавий ўзгаришларга бой. Замонамизнинг энг қудратли кучи ҳисобланган фан-техника тараққиёти таъсири остида бутун бир жамият, давлат ва элатларнинг турмуш тарзида, маданияти ва онгида туб ўзгаришлар рўй бермоқда.

Социализм жаҳон миқёсида ўзининг барча фазилатларини тўлиқ намойиш қилиб, бутун мазлум халқлар ва тараққийпарвар кишиларнинг диққатини жалб қилиб келмоқда. Асрлар давомида хурофот ва маънавий қулликда яшаб келган, миллий-озодлик кураши натижасида мустамлакачилик занжирларини парчалаб, эндигина озодликка чиққан халқларнинг чинакам социал тараққиёт йўлидаги барча ҳаракатларини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаётган Совет Иттифоқининг обрўси кун сайин кўтарилиб, мустаҳкамланиб бормоқда. Бу ҳолат тобора инқирозга учраётган империалистлар ва уларнинг малайлари ғазабини қўзғатиб, антисоветизм йўлида янгидан янги иғвогарлик, туҳмат ва бўҳтонларни уйлаб топишга, энг паст, разил воситалардан фойдаланишга ундамоқда. Улар бу йўлда анъанавий воситалардан ташқари ниқобланган янги усуллардан ҳам кенг кўламда фойдаланаётирлар.

Антикоммунистлар бир томондан «илмий асосда» реал социализм ва унинг ҳаққоний ютуқларини сохталаштиришга, социализмга қарши идеологик ва сиёсий альтернатива ишлаб чиқиб, тавсия қилишга, иккинчи томондан — ҳозирги буржуа жамиятини янгилаш ва «модернизациялаш» ғояларини кенг омма онгига сингдиришга ҳаракат қилиб келмоқдалар. Улар бу мақсадларни амалга оширишда дин ва унинг реакцион моҳиятидан кўпроқ фойдаланишга алоҳида эътибор бермоқдалар. КПСС Марказий Комитетининг Июнь (1983 й) Пленумида қайд қилинганидек, ҳозир бизнинг мамлакатда «Одамларнинг бир қисми — тўғридан тўғри айтиш мумкинки, талайгина қисми ҳамон дин таъсири остида қолиб келмоқда. Империализмнинг кўп сонли идеология марказлари уларнинг диндорлигини қўллаб-қувватлабгина қолмай, балки авж олдиришга, унга антисовет, миллатчилик йўналиши беришга интилмоқдалар. Диний экстремистларга айниқса, умид боғланмоқда». Ғарбнинг оммавий ахборот воситалари ва антисовет пропаганда марказлари Совет Иттифоқидаги дин ҳамда диндорлар ҳақида кўпроқ ёритишга зўр бермоқда. Аммо айни пайтда улар ҳақиқатни эмас, балки объектив далилларга зид ўлароқ Совет Иттифоқида гўё диндорлар қувғинда, диний эътиқоди ва диний фаолияти учун кишилар қамоққа олиняпти, деган сохта ва уйдирмадан иборат туҳмат гапларни кенг тарғиб қилмоқдалар.

Ғарбдаги «Озодлик», «Америка овози», «Немис тўлқини», «Би-Би-Си» каби радиомарказлар системали тарзда махсус диний эшиттиришлар олиб бориб, унда СССРдаги диний ташкилотлар ва диндорларнинг аҳволи тўғрисида ҳар хил бўҳтонларни эфирга чиқармоқда. Баъзи ғарбий мамлакатларда турли «симпозиум ва семинарлар» ўтказилиб, антисоветизм ғоялари тарғиб қилинмоқда.

Империалистик пропаганда, айниқса, мусулмон мамлакатлар билан Совет Иттифоқи ва социалистик мамлакатлар орасидаги алоқани бузиш мақсадида сохта далиллар билан СССРни ҳар томонлама қоралашни кучайтирмоқда. Ҳатто йирик давлат арбоблари, даставвал, АҚШ раҳбарлари ўзларини мусулмон давлатларининг яқин дўсти, ислом идеалларига садоқатли, деб кўрсатиб, аксинча Совет Иттифоқини исломга қарши кофирлар, мусулмонларнинг душмани деб таърифлаётирлар.

Кейинги йилларда Америка пропагандаси «Совет ҳарбий хавфи» деган бўҳтонлар остида ислом ва коммунизм зиддияти тўғрисида турли туҳматларни уюштирмоқда. Бундан мақсад — араб мамлакатлари билан СССР ўртасида ривожланаётган муносабатларга чек қўйиш ва мусулмон халқларининг диққат-эътиборини империализмга ва Исроил агрессив ҳаракатларига қарши курашдан чалғитишдан иборат. Империализм ва мустамлакачилик Яқин ва Ўрта Шарқда жуда кўп зиддиятларнинг вужудга келиши ва кучайишига сабаб бўлди. Айниқса, 1982 йил июнь ойида Вашингтоннинг фатвоси ва бевосита ёрдами билан Исроил Ливанга бостириб кирди ва ўн минглаб бегуноҳ кишиларнинг ёстиғини қуритди. Америка империализми ўзининг Яқин Шарқдаги ёвуз ниятларини амалга ошириш мақсадида Исроилнинг босқинчилик сиёсатини енгиллаштириш ва Фаластин масаласини ижобий ҳал қилишга тўсқинлик қилиш учун Эрон ва Ироқ урушининг бошланишига сабабчи бўлди. Реакцион кучлар Кипрдаги турклар билан греклар орасида диний зиддиятларни кучайтиришга, Судандаги араб ва негр аҳолиси орасидаги ислом ва христиан қарама-қаршилигини чуқурлаштиришга ҳаракат қилмоқдалар. Диний шовинизм шаклидаги жиддий тўқнашувлар Индонезия, Ливан, Покистон, Заир, Конго, Маврикий ороли, Доминикана республикаси ва бошқа мамлакатларда АҚШ империалистларининг уйдирмалари натижасида вужудга келмоқда.

Ҳозир жаҳондаги 800 миллионга яқин киши ислом динида. Афғонистон, Эрон, Жазоир, Ироқ, Тунис ва бошқа мамлакатларда умумий аҳолининг 90 процентдан кўпроғи мусулмонларни ташкил қилади. Бундай катта сиёсий кучни Вашингтон ўз фойдасига ишлатишга, ислом мамлакатларини Афғонистон революциясига ва уни қўллаб-қувватлаётган Совет Иттифоқига қарши кўтаришга интилмоқда.

Империалистик пропаганда бир томондан, Совет Иттифоқида давлат органлари гўёки черков, масжид, ибодатхона, монастирларни ёпиб, диндорларни қувғин қилмоқда, деган уйдирмаларни ташвиқот қилса, иккинчи томондан, совет халқи ниҳоятда диндор, дин СССР аҳолисининг кўпчилик қисми онгига ва фаолиятига жиддий таъсир қилмоқда, диннинг уйғониши рўй бермоқда, деб исботлашга ҳаракат қилади.

Албатта, диндорлик масаласи энг мураккаб ижтимоий ҳодисалардан бири. Бу тушунчага диний дунёқараш ва диний ҳиссиёт, диний урф-одат ва маросимлар, диний фаолият ва бошқа нозик масалалар киради. Диндорликни тўлиқ аниқлаш ҳам осон эмас.

Маълумки, мамлакатимизда диний идеологияни пропаганда қилиш ва ўқитиш Совет ҳокимиятининг биринчи кунларидаёқ ман қилинган, диндорлик моҳияти ва характери ҳам анча ўзгарган. Ҳозир мамлакатда черков ва масжидларга қатнайдиганларнинг аксарияти итоатгўйлигидан эмас, одат бўлиб қолганлигидан қатнайди.

Ўтказилган тадқиқотлар шуни аниқ исботлайдики, инқилобдан илгари бутунлай ислом таъсирида бўлган аҳолининг кўпчилиги дин таъсиридан мутлақо озод бўлган, озчиликни ташкил қилувчи диндор қисмининг диний тасаввурлари ҳам илгариги диндорлардан жуда фарқ қилади. Ҳозирги диндор мусулмонларнинг тасаввурида системалаштирилган ислом ақидаларидан намуна ҳам йўқ. Диндорларнинг кўпчилиги мусулмончилик нимадан иборат эканлигини, арабча ёзилган Қуръон ва бошқа диний китобларни ўқишни билмайди. Айрим сураларни ёдлаб олган диндорлар унинг маъносига тушунмайди. «Қуръон тўғрисида нима биласиз?» деган саволга доғистонлик диндорларнинг 80 проценти «ҳеч нима билмаймиз» деб жавоб берганлар, қолган 20 проценти эса унинг маъносига юзаки тасаввурга эга эканлигини билдирганлар. Жуда кўп диний тасаввурлар ва ақидалар диндорлар онгида турлича талқин қилинади. Агар худо тўғрисидаги ғоя анча яшовчан бўлса, охират, жаннат, дўзах, жоннинг ўлмаслиги каби тасаввурлар кўпчилик диндорларда шубҳа туғдиради ёки бутунлай инкор қилинади.

Демак, ҳозирги диндорларнинг онгидаги диний тасаввурлар системасиз, тарқоқ, юзаки, бўшашган. Шунинг учун ҳам диний эътиқод диндорлар ҳаёти ва фаолиятида ҳал қилувчи роль ўйнамайди. Ҳатто мусулмончиликда фарз ҳисобланган талаблар ўз моҳиятини йўқотган. Бу далиллар бизнинг ғоявий душманларимизнинг «СССРда диний уйғониш рўй бермоқда», деган уйдирма туҳматлари пуч эканлигини тасдиқлайди.

Буржуа пропагандаси яна аксинча, гўё бизнинг мамлакатда диндан қайтиш, атеизмнинг тарқалиши жараёни зўрлик билан ўрнатилмоқда, деб ҳам туҳмат қилмоқда. Улар СССР Конституциясининг 52-моддасида барча гражданларга виждон эркинлиги гарантияланганлиги, яъни хоҳласа ҳар бир киши динга итоат қилиши мумкинлиги ҳақида тўла ҳуқуқ берилганлигини, шу билан бирга ҳар бир граждан атеистик пропаганда юргизиш эркинлигига эга эканлиги тўғрисида лом-мим демайдилар. Биз ҳеч вақт динга қарши курашни, унинг реакцион моҳиятини очиб ташлашни ва халқимиз онгидан бутунлай чиқариб, материалистик дунёқарашни шакллантириш мақсадимизни яширган эмасмиз. Атеистик тарбия коммунистик тарбиянинг таркибий қисми эканлиги партиянинг ҳужжатларида қайд қилингандир.

Коммунистик партия очиқдан-очиқ, ленинча таълимотга асосланган ҳолда, ҳеч вақт фалсафий материализм ва илмий атеизм принципларидан қайтмайди, деб қатъиян баён қилади. Ленинча курашчан атеизм позицияси ҳозир ҳам диннинг социал моҳияти ва табиати тўғрисидаги марксча тушунчадан чекинишларга қарши муросасизликни талаб қилади.

Совет кишилари, айниқса ёшларимиз ҳар томонлама камол топиши учун ижтимоий онг формаларидан ва идеологик воситалардан самарали фойдаланиб, янги урф-одат ва маросимлар орқали уларда ростгўйлик ва ҳалоллик, меҳнатсеварлик ва коллективизм, принципиаллик ва интернационализм, ижтимоий бурчни англаш ва социал активлик, жамият мулки ва фаровонлиги тўғрисида ғамхўрлик қилиш, инсон қадр-қимматини ҳурматлаш каби юксак гуманистик фазилатларни тарбиялаш энг олижаноб вазифадир. Порлоқ келажагимиз тақдири ва таянчи ҳисобланган ёш авлоднинг онгини заҳарловчи ярамас ва бемаъни хурофий тушунчалар ва урф-одатларнинг тарқалишига «ёки сақланишига ва бу йўлда маълум даражада тарғибот юргизувчи айрим шахсларнинг фаолиятига бефарқ қарашнинг ўзи ниҳоятда ўринсиз ҳолдир.

Жамиятимиз барча онгли аъзоларининг, айниқса, зиёлиларнинг фикр-ўйлари, ақл-идроки ва куч-қудрати ҳақиқат йўлидан адашиб, жаҳолат тўрига илинган замондошимизнинг маънавий қулликдан тўла озод қилиниши учун сафарбар этилиши зарур. Бу олижаноб инсоний бурчни адо этишда ҳеч кимнинг четда томошабин бўлиб туришга ҳаққи йўқ. Чунки фақат ўтмишнинг барча зарарли сарқитларидан халос бўлган, хурофий хаёлларга берилмаган қалби пок, жасур, маънавий соғлом, бақувват, виждонли, ростгўй ёшларни тарбиялаш йўли билангина юксак ғояларимиз рўёбга чиқиши мумкин.

И. ЖАББОРОВ,
фалсафа фанлари доктори, профессор.

Қишлоқларимиз жамоли

ХЎЖАОБОД ОРОМГОҲЛАРИ

— Барқарор ютуққа эришмоқ учун кишиларнинг яхши кайфияти ҳам муҳимдир. Одамларнинг меҳнат шароити, турмуши, руҳий кайфияти яхшиланса, улар тоғни талқон қилиши мумкинлигига ким ишонмайди. Биз шуни ҳисобга олиб, меҳнаткашлар ҳақида ғамхўрлик, меҳрибонликни кучайтиряпмиз. Улар дам оладиган, ҳордиқ чиқарадиган оромгоҳлар барпо этяпмиз. Гўзал чойхоналар қуриб, атрофини обод қиляпмиз...

Хўжаобод район партия комитетининг биринчи секретари Низом Қодировнинг сидқидилдан айтган гапларидан шу нарса маълум бўлди.

1. «БУЛОҚБОШИ ОҚШОМИ»

Булоқбоши қишлоғининг қоқ ўртасида ташландиқ бир тепалик бўларди. У Эшонтепа, деб аталарди. Хўжаобод район партия комитети қишлоқнинг ҳуснини бузиб ётган Эшонтепани обод қилиш мақсадида бу ерга ҳашар йўли билан муҳташам ресторан-чойхона қурдирди. Унга «Булоқбоши оқшоми», деб ном қўйишди. Бу ерга тош зиналар билан кўтариласиз. Атроф ниҳоятда гўзал: Чилустун тоғи, Найман, Ширмонбулоқ қишлоқлари, бепоён далалар шундоқ кўриниб туради. Шу ерда баҳайбат икки шер ёнбошлаб ётибди. Улардан сал нарида кийик ўтлаб юрибди. Гарчи улар тошдан ясалган ҳайкаллар бўлса ҳам тирикдай кўринади. Баҳри-дилингиз очилиб, кўркам бино томон юрасиз. Бинонинг икки зали бор: бир зали-ресторан, бир зали-чойхона. Ҳар иккала залнинг шипида ранг-баранг гуллар, электр-елпиғичлар. Кенг, ёпёруғ, озода чойхона залидаги чиройли, махсус буюртма билан ясалган сўриларга гулдор, ойнадек ялтироқ хонтахталар қўйилиб, яп-янги атлас кўрпачалар, атлас болишлар тўшалган. Хушмуомалали чойхоначи йигитлар пахта гулли Тошкент чойнагида чой келтириб қўяди.

Ресторанниng асосий таоми — гўжа ош, кавоб, лағмон, зоғора нон. Буни қарангки, бир маҳаллар камбағал безор бўлган таомлар бугун хўрандалар ўртасида талаш. «Булоқбоши оқшоми»да тайёрланган таомни ҳавас қилиб, олис-яқиндан хўрандалар келиб туришади. Бу, албатта, тўқчиликнинг аломати. Бунинг устига ҳозирги ёшлар гўжа ош билан зоғора нонни кўрмаганлар, шу сабаб улар атайин унинг мазасини тотгани келишади.

Эндигина ЗАГСдан ўтган келин-куёвлар ўз ўртоқлари билан «Булоқбоши оқшоми»га келиб яйраб-яшнаб кетадилар. Ресторан-чойхона сўлим боғ қўйнида. Хўрандалар бу ерда сайр қилиш, гулзорлар, хиёбонлардаги курсиларда ўтириб, роҳатланиш имкониятига ҳам эга.

«Булоқбоши оқшоми» воҳийда довруғ таратгач, мижозлар кўпайиб, навбат кутадиган бўлиб қолишди. Бу ерда иккинчи бир чойхона қуриш эҳтиёжи туғилди. Ресторандан икки юз метр пастда — район марказига ўтадиган йўл ёқасида булоқ бўларди. Найман, Ширмонбулоқ, Учтепа, Аравон томонга борадиган йўловчилар шу қадимий булоқлар бўйида тўхтаб, юз-қўлини ювиб, тип-тиниқ сувдан ичиб кетишарди. Қари толлар остида кўримсиз дўконлар, ҳаммом, қаровсиз чойхона бўлиб, атрофи ифлос ётарди.

Ана шу булоқ бўйида уч қаватли бино қурилди. Унинг пештоқида «Нурбулоқ» чойхонаси» деган ёзув пайдо бўлди. «Нурбулоқ»дан «Булоқбоши оқшоми»га ўтиладиган осма йўл қурилди. «Нурбулоқ»нинг биринчи қаватида озиқ-овқат магазини, иккинчи қаватида газлама магазини, учинчи қаватида чойхона жойлашган. Деворлари ва шипига ниҳоятда гўзал нақшин гуллар солинган бу чойхонада ошхўрлар учун алоҳида-алоҳида хоналар бўлиб, дид билан жиҳозлаб қўйилган, меҳмон кузатиш учун жуда қулай. Сиз уриниб ўтирмайсиз. Самоварчига меҳмонларнинг сонини айтиб қўйсангиз бас, у бир соатда Ўзган девзирасидан лаззатли палов тайёрлаб беради. Чойхонага қачон, қай маҳалда борманг, иссиқ ҳолвайтар узилмайди.

Чойхонанинг катта залида «Булоқбоши оқшоми»даги сингари чиройли сўрилар, хонтахталар, атлас кўрпачалар, Тошкентнинг пахта гулли чойнак-пиёласи, идиш-товоғи бор.

Булоқбоши зиёратгоҳ жойга айланиб кетди. Шу муносабат билан қишлоқда ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш ишларига алоҳида эътибор берилди. Универмаг, 20 та ихтисослаштирилган магазин, 7 жойда новвойхона, 7 жойда қассобхона аҳолига хизмат қилади. Тикув-бичув цехи, заргарлик ва косибчилик дўконлари аҳолининг буюртмаларини тайёрлаб беради. Савдо ва маиший хизмат кўрсатиш тармоқларининг ҳаммаси замонавий биноларга жойлашган. Уларнинг аксарияти қишлоқнинг марказида. Уч жойда қишлиқ кинотеатр, касалхона, туғруқхона, поликлиника, тез ёрдам станцияси, бешта боғча-ясли, алоқа узели, 8 та мактаб бор.

2. ЧИЛУСТУН ТОҒИ ЁНБАҒИРЛАРИДА

Чилустун(қирқ устун) тоғи этагида жойлашган Ширмонбулоқ қишлоғи ҳам Булоқбошидан қолишмайди. Республикага довруғ таратган бу қишлоқда қайта қуриш ишлари поёнига етай деб қолди. Қишлоқ аҳолисининг тўқсон проценти типовой уйларга эга. Аксарият уйларга газ, водопровод кириб борган.

Қишлоқнинг табиати жуда гўзал. Кун чиқиш томонида тоғ, кун ботиш томонида дарё. Жанубий Фарғона канали қишлоқни иккига бўлиб туради. Унинг суви дарё тагидан ўтиб, Фарғонага йўл олади. Қишлоқда катта булоқ ҳам бор. Булоқ бўйи сўлим-сўлим. Қўш қават чойхона, сўрилар кишилар хизматига мунтазир. Қишлоқ меҳнат аҳли мардона меҳнатдан кейин яратган тоғдаги боғда, булоқ бўйида дам олишади, меҳмон кузатишади. Бу оромгоҳлар ҳар йили минглаб кишиларга роҳат бағишлайди.

Канал бўйлаб кун чиқиш томон юрамиз. Чилустун бағрида яшнаб ётган қалин дарахтлар Ялта ўрмонларини эслатади. Андижон область туристик базаси шу ўрмонда. Иттифоқ миқёсидаги бу оромгоҳда ҳар мавсумда путёвка билан минглаб кишилар ҳордиқ чиқариб кетишади. Ўрмон қўйнидаги «Дўстлик» ресторани ҳамиша очиқ. Бу ерда ҳар хил лаззатли таомлар тайёрланади.

Андижон машинасозлик, гидролиз заводлари, ёғ ва нон комбинатларининг коллективлари, хўжаободликлар туғилган кунларини кўпинча шу оромгоҳда нишонлайдилар. Ўйин-кулги, музика садолари тоғлар оша янграйди.

Районнинг қардош Қирғизистонга чегарадош қисмига шаҳар «либоси» кийдирилди. Чегарани обод қилиш учун ресторан, магазинлар, фонтанлар қурилди. Ҳовуз атрофига гуллар, мажнунтоллар экилди. Қардошларимиз эса косада сув тутиб турган қирғиз аёлининг рамзий ҳайкалини ўрнатишди.

— Бу ерда халқлар дўстлиги павильони учун бино қурамиз, — дейди район партия комитетининг секретари Раъно Абдураҳмонова, — бинога икки миллат маданиятини акс эттирадиган панноллар қўйилади. Бино пештоқида икки республика байроғи ҳилпираб туради.

Хўжаободда хушманзара, мириқиб дам оладиган оромгоҳлар кўп. «Нуроний», «Шаҳрихонсой» ошхона-чойхоналарини кўрган кўзлар қамашади. Улар оддий чойхоналар эмас, ҳар бири бир достон, атрофи гулистон.

Хўжаободда юз берган ўзгаришларни санашни яна давом эттириш мумкин, лекин уларнинг моҳияти битта: одамлар тўғрисида, уларнинг турмуши ҳақида ғамхўрлик қилишдир. Шуни таъкидлаш лозимки, ҳозирги вақтда бундай ўзгаришлар ҳамма жойда заруратга айланди.

Эътибор ОХУНОВА,
Анорбой ҚУРОНБОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбирлари.

МЕҲНАТ КОЛЛЕКТИВЛАРИДА

МУСОБАҚА ҒОЛИБИ

Гулистон автобус-таксомотор паркининг такси ҳайдовчиси Аъзамқул Шоимов йил бошидан бери аҳолига топшириқдагидан икки баравар кўп — 12 минг сўмлик хизмат кўрсатди. Коммунистик меҳнат зарбдори А. Шоимов «Бир беш йилликда икки беш йиллик планни бажарамиз» шиори остида ишламоқда. Аъзамқул Гулистон автобус-таксомотор паркида йигирма йилдан кўпроқ вақтдан бери меҳнат қилмоқда. Такси ҳайдовчилар ўртасида ўтказилган социалистик мусобақанинг ғолиби ҳозир 1986 йил ҳисобига пассажир ташимоқда.

ЯНГИ ТЕЛЕФОН СТАНЦИЯЛАРИ

Ленин районидаги Ниёзботир посёлкасида икки юз номерли автомат телефон станцияси ишлай бошлади. «Узсвязьстрой» трестига қарашли Андижон механизациялашган кўчма колоннасидан Рустам Иброҳимов бошлиқ бригада аъзолари замонавий телефон станциясини қуришлари учун ярим йилдан сал кўпроқ вақт керак бўлди.

Ниёзботирдаги АТС — механизациялашган кўчма колонна коллективи йил бошидан бери область шаҳар ва қишлоқларида бунёд этган саккизинчи объектдир. Яқин вақт ичида Ленинск ва Пойтуғда, яна еттита колхоз ва совхозда бир минг номерли АТС фойдаланишга топширилади. Бу йил андижонликлар жами 4650 та телефон номери оладилар.

ТЕЖАЛГАНИ — НАҚД БОЙЛИК

Тошкент шиша заводи маҳсулот ишлаб чиқариш учун натрий сульфат, кальцийлаштирилган сода, нефелин концентрати каби шишанинг асосий моддаларини энди олмайдиган бўлади. Бу компонентлар мамлакатимизнинг турли жойларидан минглаб километр йўл босиб бу ерга келтирилар эди. Чирчиқдаги «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмасидаги капролактам цехи энди заводни керакли хом ашё билан таъминлаб туради. У одатдаги хом ашё эмас, балки чиқит юборади. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Химия институтининг олимлари шу чиқитдан фойдаланишни таклиф этдилар.

Ҳар йили Чирчиқдаги корхона ўн минглаб тонна шундай чиқитни ташлаб юборар эди. Чиқит фойдаланиш учун яроқсиз деб ҳисобланиб келарди. Ҳолбуки унинг таркибида кўпдан кўп нафли моддалар, биринчи навбатда натрий сульфат ва сода кўп бўлиб, шиша пиширувчилар ундан фойдаланишлари мумкин.

Проблеманинг муваффақиятли ҳал этилиши натижасида каттагина иқтисодий самара олинди: транспорт харажатлари камайди, чиқитнинг нархи эса одатдаги ва камёб хом ашёга нисбатан бир неча баравар арзон.

Олимларнинг таклифларини ишлаб чиқаришга жорий этиш натижасида ташиб келтириладиган хом ашёга эҳтиёж қолмади ва бунинг устига пировард маҳсулотнинг сифати ошди. Чиқит таркибидаги баъзи қўшимча моддалар туфайли шундай бўлиб чиқди. Бундан ташқари шиша пишириш ҳарорати қарийб 40 даража пасайди. Бинобарин, ёқилғи сарфи камайди. (ЎзТАГ).

РЕДАКЦИЯ ПОЧТАСИДАН

ДЕПУТАТЛАР АКТИВЛИГИДА

Навоий номли колхоз ҳаётида содир бўлаётган катта-кичик барча ўзгаришларни Пахтакор қишлоқ Совети депутатлари, доимий комиссиялар куч-ғайратисиз, уларнинг фаолиятисиз тасаввур этиш қийин. Колхозда қишлоқ Советининг 30, район Советининг 7 ва область Советининг бир депутати бор. Улар хўжалик экономикасини юксалтириш, деҳқончилик ва чорвачиликни ривожлантириш, қурилиш ва ободонлаштириш ишларини тезлаштириш, сайловчилар наказларини ўз вақтида бажариш учун тинимсиз меҳнат қилмоқдалар.

Депутатлар ташкилотчилиги, доимий комиссияларнинг активлиги натижасида кўпгина қувончли муваффақиятларга эришилмоқда. Айниқса, пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик ҳамда чорвачилик маҳсулотларининг кўпайиб боришида халқ вакилларининг ҳиссаси улкан. Чунончи, У. Ҳазратов, Т. Ярашев, О. Наврўзов, Б. Чориев каби депутатлар бошқараётган бригадалар пахта тайёрлашда бошқаларга ўрнак бўлмоқдалар. Улар аллақачон пахта тайёрлаш йиллик халқ хўжалик планларини бажариб, мажбурият ҳисобига ҳосил топширмоқдалар. Депутатлар йиғим-теримда ҳам жонкуярлик намуналарини кўрсатмоқдалар. Мавсумда 10-12 тоннадан ошириб дурдона териб олишга аҳд қилган депутатлардан Р. Назарова, Г. Янгиева, Р. Боймуродова, М. Ойтуғдиевалар пахтазорда тинимсиз жавлон уриб, пешона тери, қалб қўри билан бунёд этилган ҳосилнинг бир граммини ҳам нест-нобуд бўлишига йўл қўймаяптилар.

Сайловчилар наказларини бажариш депутатлар фаолиятининг ажралмас қисмидир. Ўзига берилган ваколат доирасида иш тутиб, бунёдкорликка бош-қош бўлиш, халқнинг фаровонлигини ошириш, турмуш маданиятини юксалтириш, ҳар бир сайловчи арзу ҳолини тинглаб, унга ёрдам қўлини чўзиш депутатнинг бурчи. Маҳаллий Советлар депутатлар эътиборини ана шунга қаратмоқдалар. Ўтган бир йил ичида кўпгина уй-жой ва маданий-маиший биноларнинг бунёд этилиб, фойдаланишга топширилганлиги фикримизнинг далилидир. 68 оила кооператив йўли билан янги замонавий ҳовли-жойга эга бўлди. Колхоз марказида 320 ўринли ёзги кинотеатр, меҳмонхона, 5, 7, 9-бригадаларда дала шийпонлари қурилиб битказилди. 2 та янги кўприк бунёд этилиб, 5 километрли қишлоқ йўллари тузатилди.

Хўжаликда деҳқончиликнинг ҳамма соҳаларини ривожлантиришга эътибор берилмоқда. Шу йилнинг ўзида 5 гектар ерда мевазор боғ, 2 гектар майдонда эса узумзор ташкил этилди.

Қишлоқ Совети территориясида 631 та оила бўлиб, уларда 4052 киши яшамоқда. Аҳолининг фаровон, бекаму кўст яшаши учун барча қулайликлар яратиб берилган. Ҳар бир хонадонда радио, телевизор, янги замонавий мебеллар мавжуд. Кўпгина оилалар ўзининг шахсий енгил автомашинасига эга. Қишлоқ Совети ижроия комитети, депутатлар магазинлар, кутубхоналар, фельдшерлик-акушерлик пунктлари қишлоқ меҳнаткашларига намунали хизмат қилишини таъминламоқдалар, маданий-маиший муассасалар фаолиятини контрол қилиб бормоқдалар.

Хуллас, қишлоқ аҳолисининг турмуши, маданияти тобора ўзгариб бормоқда. Бу ўзгаришларнинг барчасида қишлоқ Совети ижроия комитети, доимий комиссиялар, депутатларнинг ҳиссаси катта бўлаётир.

Б. РАЖАБОВ,
Олот райони.

МАДАДКОРЛАР

Косон шаҳар ва район марказида жойлашган ташкилотларнинг 1200 ишчи-хизматчиси пахтакорларга яқиндан ёрдам бермоқда. Ҳиммати баланд ҳашарчилар пахтакорлар билан ёнма-ён ишлаб, ҳозиргача 175 тонна пахта тердилар.

Район маиший хизмат комбинати, алоқа бўлимининг ходимлари пахта теримида алоҳида ибрат кўрсатишяпти. Шаҳар савдо бўлимининг ходимларидан Ойгул Шодмонова, Жамила Абдужабборова, Ўрозгул Умматовалар ҳозиргача 3—3,5 тоннадан пахта териб бердилар. Улар шу кунларда ҳам кунлик нормаларини ошириб бажармоқдалар.

— Биз, ҳашарчилар қайси соҳада ишламайлик, — дейди штаб бошлиғи М. Машарипов, — пахтакорларга чинакам ёрдам бераверамиз. То республикамизнинг 6 миллион тонналик хирмони тўлгунча далада бўламиз.

А. НАБИХЎЖАЕВ,
«Совет Ўзбекистони»нинг жамоатчи мухбири.

● ЧОРВАЧИЛИК — ЗАРБДОР ФРОНТ

ҲАММА НАРСА ТАХТ

Совуқ ёмғир Навоий областидаги «Нурота» совхозидаги чўпонлар бригадасининг биронтасини ҳам ғафлатда қолдирмади. Чорвадорлар жалага ҳам, совуққа ҳам шайдирлар. Улар бу йилги қиш мавсумини тайёр ҳолда кутиб олмоқдалар: барча қуроллар ремонтдан чиқарилган, чўпонларнинг уйлари, суғориш иншоотлари, фермалар билан отарлар ўртасидаги йўллар тартибга келтирилган, 13 минг тонна хашак қишлов жойларига ташиб келтирилган. Чорвани ем билан қўшимча таъминлаш учун олтмишта автомашина ва прицепли трактор тайёрлаб қўйилган.

«Нурота» совхози барча турдаги чорвачилик маҳсулотлари етиштириш юзасидан беш йилликнинг уч йили топшириғини муддатидан илгари бажарди. Пландан ташқари давлатга қарийб 100 тонна гўшт, 155 тонна жун, 30 минг дона қора кўл тери топширилди. (ЎзТАГ).

ПЛАНЕТАНИНГ БИР КУНИ

БУНЁДКОРЛИК ЙЎЛИДАН

Лаос меҳнаткашлари социалистик жамият асосларини қуриш соҳасида катта ютуқларни қўлга киритмоқдалар. 1981—1985 йилларга мўлжалланган иқтисодий ва социал ривожланиш беш йиллик плани муваффақиятли ҳал этилмоқда. Халқ хўжалигининг энергетика, енгил ва ёғочсозлик саноати сингари тармоқлари жадал суръатлар билан ривожланмоқда.

Лаос Халқ Демократик Республикасининг қишлоқ хўжалик меҳнатчилари, айниқса, катта муваффақиятга эришдилар. Мамлакатнинг асосий озиқ-овқат маҳсулоти бўлган шоли тайёрлаш 1,1 миллион тоннага етди. Соя, кофе, ерёнғоқ, тамаки етиштириш анча кўпайди. Республика қишлоқларида деҳқонларни кооперативлаштириш жараёни кизғин давом этмоқда. Ҳозир мамлакатдаги кооператив хўжаликларнинг сони 2,1 мингтага етиб қолди. Маданият, маориф ва соғлиқни сақлаш соҳасида катта ютуқларга эришилди. Саводсизликни тугатиш ишлари жадал олиб борилмоқда.

Лаоснинг бундай ютуқларга эришувида Совет Иттифоқининг ёрдами катта роль ўйнаётир. СССРнинг кўмаги билан ЛХДРда «Интерспутник» космик алоқа станцияси, йирик нефть базаси, авторемонт корхонаси, бошқа муҳим саноат объектлари қурилди, геологлар ва энергетиклар тайёрлайдиган политехникум тикланяпти. Лаос социалистик ҳамдўстликдаги мамлакатлар ёрдамида бунёдкорлик йўлидан дадил олға бормоқда.

Суратда: Лаос пойтахти Вьентьян шаҳрининг энг кўркам жойларидан бири — Ёшлар боғи.
ТАСС фотохроникаси.

ХАБАРЛАР ОҚИМИДАН

КУБА ҲУКУМАТИНИНГ БАЁНОТИ

ГАВАНА. Куба ҳукумати Ғарбий Европада Американинг янги ядровий ракеталари жойлаштирилишидан ва бу хатти-ҳаракатлар бутун дунёга тинчлик учун хавф солаётганлигидан ташвишланиб берган баёнотида Рейган маъмуриятининг телбаларча авантюрачилик йўлини кескин қоралади.

Куба ҳукумати Вашингтон сиёсатчиларининг ўз урушқоқлик ҳаракатлари билан халқлар хоҳиш-иродасини ва тинчликка интилишини сурбетларча поймол этаётганликларини таъкидлаб, СССРнинг изчил тинчликсеварлик сиёсатини тўла-тўкис қўллаб-қувватлашини изҳор этади. Шу муносабат билан Совет Иттифоқи кўраётган ва КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Ю. В. Андроповнинг 24 ноябрдаги Баёнотида белгилаб берилган чоралар дунёдаги барча халқларнинг мудаоларига мос бўлиб тушади, деб уқтирилади ҳужжатда. Куба ҳукумати халқлар тинчлиги, мустақиллигини ва социал тараққиётини ҳимоя қилиб чиқаётган Совет Иттифоқининг қатъий ва масъул позициясини қатъият билан қўллаб-қувватлашини билдиради, деб таъкидланади ҳужжатда.

(ТАСС).

КОБУЛДА МАЖЛИС

КОБУЛ, (ТАСС). АХДП Марказий Комитетининг Бош секретари, АДР Революцион Кенгаши Раиси Б. Кармал раислигида бу ерда ер-сув ислоҳотини амалга ошириш юзасидан АХДП Марказий Комитети билан Афғонистон Министрлар Совети қўшма комиссиясининг мажлиси бўлиб ўтди. Мажлисда ердан фойдаланиш тўғрисидаги қонунга тузатиш ва қўшимчалар лойиҳаси муҳокама этилиб, тасдиқланди.

Бахтар агентлигининг хабар қилишича, тузатишларда деҳқонлар учун қўшимча имтиёзлар бериш ва ер-сув ислоҳотини жадаллаштириш чоралари кўзда тутилади. Ер-сув ислоҳотини амалга оширишда деҳқонларни янада фаолроқ қатнаштириш мақсадида қишлоқларда деҳқонлар кенгашларини тузишга қарор қилинди. Бундай кенгашлар қишлоқ аҳолисининг умумий йиғилишида сайланади.

Б. Кармал мажлисда нутқ сўзлаб, ер-сув ислоҳоти суст олиб борилаётганлигини танқид қилди. Қишлоқ хўжалиги ва ер ислоҳоти министрлиги, деди у, ислоҳотни амалга ошириш ҳамда деҳқонларга ёрдам бериш соҳасидаги ишлар тўғрисида партия ва давлат органлари олдида ҳисоб бериши лозим. Б. Кармал тегишли министрликлар ва идораларга қишлоқда кооператив ҳаракатининг аҳволи тўғрисида доклад тайёрлаш топширилганлигини ҳам маълум қилди.

Вокеалар ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН хабарлар

● **АММОН. Иордания миллат мажлиси Америка — Исроил ҳарбий иттифоқини ва АҚШнинг Ливандаги янги ваҳшиёна агрессив ҳаракатини қатъий қоралади. АҚШ самолётлари тоғли Ливаннинг бир қанча районларини қаттиқ бомбардимон қилди. Ливан миллий ватанпарвар кучлари ва шу мамлакатда тинчликни сақловчи арабларaro кучлар составига кирган Сурия қўшинларининг позициялари шу районларда жойлашган.**

● **БУЭНОС—АЙРЕС. 1976 йилнинг мартидан мамлакатда бутун ҳокимиятни контрол қилиб турган Аргентина ҳарбий хунтаси ўзини тарқатиб юборганлигини эълон қилди.**

Ҳокимиятни граждан радикал иттифоқи партиясининг раҳбари — янги президент Рауль Альфонсинга 10 декабрь куни расмий равишда топшириш учун мамлакатда тайёргарлик ишлари бошланди. У шу йил 30 октябрда бўлиб ўтган умумий сайловда ғалаба қозонган эди.

● **ТОКИО. Жанубий Корея полицияси Сеул марказида ҳукуматга қарши уюштирилган намойишни бостирди. Бу намойишда турли ёшлар ташкилотларининг 500 га яқин намояндаси қатнашган эди. Шу намойиш ташкилотчиларидан ўндан кўпроқ кишини охранка қўлга олди. «Асахи» газетасининг хабар беришича, намойишчилар «Йўқолсин диктатор Чон Ду Хван» деган сўзларни қайта-қайта такрорлаб, сиёсий маҳбусларнинг озод қилиниши ҳақидаги талаб баён этилган транспарантларни кўтариб бордилар.**

(ТАСС).

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

ҲАМКОРЛИК НАМУНАСИ

СОФИЯ. БХР билан СССР ўртасида енгил саноат соҳасида ҳамкорлик муваффақиятли ривожланиб бормоқда. Шу беш йилликда Болгария ва Совет идоралари, институтлари ва корхоналари биргалашиб янги хил газлама ва калава турларини, шунингдек устки трикотаж тайёрлайдиган экспериментал линияни ишлаб чиқмоқдалар, замонавий пойабзал моделларини тайёрлаш янги технологияси жорий этилмоқда.

София кийим-кечак ва газлама институти Совет Иттифоқининг шундай илмий-тадқиқот институтлари ва ташкилотлари билан илмий-техникавий ҳамкорлик қилишда муҳим бўғин бўлиб қолди. Бу институт икки қардош мамлакат енгил саноати учун катта аҳамиятга эга бўлган вазифаларни ҳал этиб бермоқда.

ИССИҚ СУВ АСОСИДА

БУДАПЕШТ. Венгриянинг Дьершопрон областидаги В. И. Ленин номли кооперативда иссиқ сув асосида кўп тармоқли сердаромад ишлаб чиқариш хўжалиги ташкил этилди. Ҳарорати 80 градусга борадиган иссиқ сув гулхоналарни иситмоқда. Деҳқончилик маҳсулотларини қуритишда, плёнка остида қўзиқорин ва сабзавот етиштиришда ҳам шу иссиқдан фойдаланилмоқда.

Кейинги йиллар ер ости суви иссиғидан фойдаланиш Венгрия давлат хўжаликлари ва кооперативларида энергия тежашнинг муҳим резерви бўлиб қолди. Республикада шу иссиқ сув ҳисобига эртаги сабзавот теплицаларининг бешдан тўрт қисми, шунингдек плёнка ёпилган парникларнинг 1,2 миллион квадрат метридан кўпи, чорвачилик фермалари ва қуритиш хоналари иситилмоқда. Шу тахлитда ҳар йил мамлакат бўйлаб 200 минг тонна чамаси нефть тежалмоқда. (ТАСС).

СОФИЯДА УЧРАШУВ

СОФИЯ, 7 декабрь. (ТАСС). БКП Марказий Комитети Бош секретари, БХР Давлат Кенгашининг Раиси Т. Живков бугун Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар мудофаа министрлари комитети навбатдаги мажлисининг иштирокчиларини бу ерда қабул қилди. Учрашув давомида Болгария раҳбарига мажлиснинг иши ва якунлари тўғрисида ахборот берилди.

Т. Живков таъкидлаб ўтдики, ҳозирги мураккаб халқаро вазиятда АҚШ билан НАТОнинг агрессив режаларига қарши туриш мақсадида Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар қардош халқлари ва армияларининг бирлигини ва жипслигини тобора мустаҳкамлаш зарур.

Учрашув самимий, дўстона вазиятда ўтди.

КОНФЕРЕНЦИЯ ОЧИЛДИ

ЖЕНЕВА. Бу ерда ноҳукумат ташкилотларнинг инсон ҳуқуқлари умумий декларацияси 35 йиллигига бағишланган конференцияси очилди. Конференциянинг мақсади турли соҳаларда — социал иқтисодий, сиёсий соҳаларда, маданият, маориф ва бошқа соҳаларда декларациянинг амалга оширилиши якунларини чиқаришдан иборат.

Империализм ва реакция кучлари халқларнинг, айниқса Лотин Америкаси ва Яқин Шарқдаги араб мамлакатлари халқларининг асосий ҳуқуқларига дангал ҳужум бошлаган ҳозирги шароитда ноҳукумат ташкилотларнинг Женева анжумани халқаро кескинликни юмшатиш, уруш хавфини тугатиш йўлларини излашга ижобий ҳисса қўшиши мумкин. (ТАСС).

ЮКСАК БАҲО

Ҳиндистон ташқи ишлар министри П. В. Нарасимха Рао Совет-Ҳиндистон алоқаларининг ҳозирги аҳволига юксак баҳо берди. У иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорлик масалалари билан шуғулланувчи Совет-Ҳиндистон ҳукуматлараро комиссиясининг бу ерда очилган саккизинчи мажлисида сўзга чиқиб, 50-йилларда Совет-Ҳиндистон ҳамкорлигида барпо этилган тўнғич корхона Бхилаа металлургия комбинатидан Висакхапатнамдаги Ҳиндистон қора металлургиясининг янги улкан корхонаси бунёд этилгунга қадар биргаликда катта йўл босиб ўтилди, деди. Ҳиндистон диёрида СССРнинг ёрдами билан 70 дан ортиқ объект қурилдики, булар ана шу йўлда ёрқин босқичлар бўлиб қолди. СССР билан ҳамкорлик мамлакатнинг иқтисодий юксалишида ғоят зарур бўлган энергетика, пўлат қуйиш саноати, кўмир ва нефть қазиб олиш, машинасозлик сингари миллий экономиканинг асосий тармоқларини қамраб олаётганлиги Ҳиндистон учун алоҳида аҳамиятга эгадир.

Висакхапатнам қора металлургия комбинати қурилиши муваффақиятли олиб борилмоқда. Бхилай ва Бокародаги заводларнинг қувватини ошириш соҳасидаги сўнгги ишлар амалга оширилмоқда. Совет ва ҳинд мутахассислари рангли металлургия соҳасида Корба шаҳридаги алюминий заводини қуриш ва ундан фойдаланишда намунали ҳамкорликни намойиш қилмоқдалар. Машинасозликда ҳамкорликнинг янги формалари намоён бўлмоқда. СССР ёрдамида Виндхьячал иссиқлик электр станцияси қурилаётганлиги иқтисодий алоқаларни кенгайтиришда яна бир муҳим босқич бўлди. Кўмир ва нефть қазиб олиш сингари Ҳиндистон учун ҳаётий муҳим бўлган икки томонлама ҳамкорлик жадал ривожланмоқда.

Министр ҳозирги халқаро вазият «мамлакатлар ўртасидаги муносабатларда кескинлик, ишончсизлик ва душманлик кайфияти ошганлиги билан» характерланаётганлигини айтиб, бундай шароитда Ҳиндистон-Совет алоқалари «социал-иқтисодий системаси турлича бўлган давлатларнинг тинч-тотув яшаш ва ўзаро фойдали ҳамкорлик намунаси бўлиб хизмат қилмоқда ҳамда тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлашга ўзининг муносиб ҳиссасини қўшмоқда, деди.

(ТАСС).

ЯНГИЛИКЛАР 83

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ВА ЎЗТАГ МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

ЗАВОДДА УНИВЕРСАМ

Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги номли Навоий ремонт-механика заводининг меҳнаткашлари эндиликда озиқ-овқат ва саноат молларини тўғридан тўғри корхонанинг ўзидан харид этишлари мумкин: бу ерда ўз-ўзига хизмат методи асосида ишлайдиган универсам магазини очилди. Универсам ҳузурида олдиндан буюртма қабул қилиш столи ишлаб турибди. Завод маъмурияти ва касаба союз комитети универсамни очиб, коллектив шартнома бандларидан бирини бажарди.

Заводда хизмат доирасини бевосита ишлаб чиқаришга яқинлаштириш учун кўп иш қилинди. Этикдўзлик устахонаси ишлаб турибди, шаҳар якка буюртма тикувчилик фабрикасининг ходимлари заводга тез-тез келиб, тушлик танаффус чоғида кийим-кечак тикишга буюртмалар қабул қилмоқдалар.

Тез орада заводда сабзавот дўкони ҳам очилади. Корхонанинг ўзида қурилган учта теплица ремонтчиларни йил бўйи янги сабзавот, ошкўклар билан таъминлаб туради.

НУКУСДА КИТОБЛАР УЙИ

Нукусда очилган китоблар уйи ўз залларига шаҳар меҳнаткашларини ва автоном республика пойтахти меҳмонларини таклиф этди. Ярим минг квадрат метр майдонда ўнлаб бўлимлар жойлаштирилди. Магазин мактабларни, ўқув юртларини, муассасалар ва турли кутубхоналарни ҳам китоб билан таъминлайди.

Қорақалпоқ халқ эртаги «Борса-келмас»нинг қаҳрамонлари манзилига айланган ва болалар мамлакатимиздаги барча халқларнинг эртакларини тинглашлари мумкин бўлган «Эртаклар бурчаги» ёш харидорларни таклиф этади.

Ҳозирги вақтда автоном республикада 40 га яқин китоб магазини, ўнлаб китоб дўконлари ва ихтисослаштирилган бўлимлар ишлаб турибди. Қорақалпоғистоннинг китоб савдоси тармоғи кенгайиб бормоқда.

ЧЎЛҚУВАРЛАРНИНГ АГРАР «ЦЕХИ»

Муборак районининг қўриқ ерларида барпо этилган бу ёрдамчи хўжалик мўл-кўл сабзавот ва мева ҳосили билан бутун Қарши чўлига донг таратди. Хўжаликнинг салкам беш юз гектар келадиган бу даласи «Каршиирстепстрой» бирлашмаси ишчи ва хизматчиларини озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашда қўл келмоқда.

Бирлашманинг ёрдамчи хўжалигини ҳақиқий кичик бир совхозга ўхшатиш мумкин. Бу ерда ҳамма иш юксак даражада ташкил этилган. Ўзининг машина-трактор парки, агрономия хизмати бор, тузилган 5 та ихтисослашган бригада сабзавот, мева, дон, озуқа экини маҳсулотлари етиштириш билан шуғулланади.

...Шу кунларда сабзавотчиликка ихтисослашган Тоштемир Умурзоқов бригадасининг далаларидан бири кўм-кўк бўлиб турибди. Бу ерда март ойида пиёз, сабзи, саримсоқ, бошқа сабзавотлар етилади. Бригада илғор сабзавоткорларнинг тажрибасидан фойдаланиб, ҳар йили битта даладан 2-3 мартадан ҳосил олмоқда.

Бу ерда ҳар битта деҳқонга ўрта ҳисобда 10 гектар — одатдагидан кўпроқ ер тўғри келади. Аммо ёрдамчи хўжалик меҳнаткашлари хўжалик ҳисобини жорий этиб, шунча кўп ишларни бемалол уддаламоқдалар.

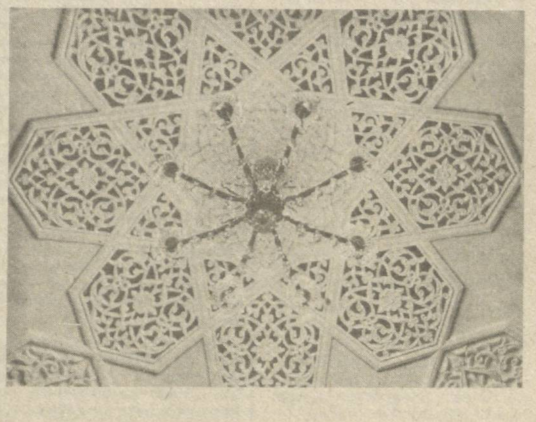

Абдураҳим Мухторов — керамикачи рассом. У СССР Рассомлар союзининг аъзоси. Бутуниттифоқ Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг иккита бронза медалига сазовор бўлган. А. Мухторов Самарқандда зоналараро ташкил этилган халқ усталари бирлашмаси «Усто» устахонасида меҳнат қилади. Бу ердаги ишчиларнинг аксарияти ёшлар. Мухторов уларнинг муносиб мураббийларидан бири ҳисобланади.

Суратларда: 1. Халқ устаси Абдураҳим Мухторов. 2. Самарқанд шаҳридаги «Зарафшон» меҳмонхонаси фойеси шипига ганчдан ўйиб ишланган асардан фрагмент. 3. А. Мухторов ижодига мансуб асар.

В. Дубровский фотолари.

ИЛМ-ФАН ОЛАМИДА

УНУМДОР ЕРЛАР

Туркманистонлик олимлар тақир ерларни унумдор қилиш калитини топдилар. Бахардин районидаги Калинин номли колхоздан Р. Хидиров бошлиқ бригада пахтакорлари бундай ерлар унумсизлиги тўғрисидаги фикрни тамомила рад этдилар. Бу коллектив юз гектар тақир ернинг ҳар гектаридан 23,6 центнердан ипак пахта олди.

— Муваффақиятнинг «сири» — деди чўл институти қумликларни қишлоқ хўжалик манфаатлари юзасидан ўзлаштириш лабораториясининг мудири, қишлоқ хўжалик фанлари доктори М. Чориев, — лаборатория мутахассислари ишлаб чиққан тақир ерларни ўзлаштириш технологиясига риоя этишда бўлди. Деҳқонлар кузданёқ массивни 35 сантиметр чуқурликка қадар ҳайдаб, гектар бошига 8—10 минг куб метрдан сув бердилар. Бу нарса ердаги тузни маълум даражада йўқотди. Кенг эгатлар олиб қўйилди. Ёмғир ва қор тузнинг қолганини ювиб кетди. Натижада тупроқ юмшаб қолди. Февралда дала суғорилиб, жўякларни қоплаган юпқа қатқалоқ махсус мослама ёрдамида кесиб ташланди. Бу мосламани ҳам институт мутахассислари таклиф этгандилар. Чунончи, ҳозир Тажандаги Туркманистон давлат машина синаш станциясида ўнта тажриба агрегати ясалди. Улар мураккаб эмас, ҳар қандай колхоз устахонасида ясаб олиш мумкин.

— Шундай қилиб кўкламда чигит ерга ҳеч қандай ишлов бермасдан экилаверади, — деб давом қилди М. Чориев. — Харажатлар нечоғли кам бўлганлигини гапирмасак ҳам бўлади. Ернинг ўзи ҳам ортиқча ишловни ёқтирмайди. Тупроқда озуқа модда, намлик йиғилган бўлиб, чигит қийғос униб чиқади.

Ҳозир Бахардин районининг ўзидагина 1400 гектар тақир ер ўзлаштирилмоқда. (ТАСС).

ДИҚҚАТ, ТАЖРИБА:

ЗИЁНСИЗ ТУТУН

Тошкент «Узплодоовощтранс» автокорхонасининг хоналарини иситадиган қозонхона ҳавога чиқарадиган тутун зиёнсиз бўлиб қолди. Республика гидрометеорология ва табиий муҳитни контрол қилиш бошқармаси билан В. И. Ленин номидаги Тошкент давлат университети физик география кафедрасининг ходимлари уни шундай қилишга ёрдам бердилар.

Мутахассислар тутун ҳавони нечоғли булғашини бир ой мобайнида сезгир приборлар ёрдами билан текшириб чиқдилар. Шунда тутун таркибида кўпдан кўп қора куя ва карбонат ангидрид борлиги маълум бўлди.

Мутахассислар автокорхона учун тавсияларни тайёрладилар. Жумладан, уларнинг маслаҳатига биноан бу ерда газ анализаторлар ўрнатилди. Қозонхона ишчилари шулар ёрдамида ёниш режимини созладилар. Бу нарса атмосферага зарарли моддалар чиқаришни камайтирибгина қолмай, ёнилғидан тежамли фойдаланишга ҳам имкон берди.

[ЎзТАГ].

КЕКСАЛАР ФАРОҒАТДА

Мамлакатимиздаги кўплаб санаторийлар, дам олиш уйлари, пансионат ва профилакторийлар энг аввало мўътабар отахон ва онахонлар хизматида. Айниқса, Улуғ Ватан уруши қатнашчилари, инвалидлар, партия ва меҳнат ветеранлари ҳамиша ардоқда, фароғатда бўлишига бизда алоҳида эътибор берилади.

Кексаларнинг республика пансионати Тошкентнинг Собир Раҳимов районидаги 2-Қорақамиш массивида жойлашган. Етти гектарлик боғ ичидан, баргини пойингизга тўшаб бўлган дарахтлар, узум ишкомлари орасидан ўтган асфальт йўлкалар бўйлаб борар экансиз, баҳри дилингиз очилади. Беихтиёр ўзингизни санаторийда ёки дам олиш уйида деб ҳис эта бошлайсиз. Ана шу гўшада, кўркам биноларда Ватанимизни гитлерчи газандаларга қарши жангларда ҳимоя қилганлар, коллективлаштириш ҳаракати иштирокчилари, меҳнатда суяги қотган мўътабар кишилардан 400 га яқини ҳузур-ҳаловатда, ором-фароғатда яшамоқда.

Тўрт қаватли янги корпус. Хоналарда каравотлар, шкаф, тумбочка, стол-стуллар. Коридорларга чиройли гилам ва пойандозлар тўшалган. Кенгроқ қисми ва пешайвонлар юмшоқ мебеллар билан жиҳозланган, рангли телевизорлар қўйилган. Ҳаммаёқ тоза, ораста. Ҳар бир хонада радио, ҳар қаватда икки-учтадан холодильник. Бир юз тўрт хонадан иборат икки қаватли ётоқхона ҳам бор. Буниси ҳам худди тўрт қаватли корпусдагидек жиҳозланган, кундалик эҳтиёж учун зарур барча ашё муҳайё.

Кексалар уйидаги икки мингдан ортиқ китоб фондига эга бўлган кутубхона ҳамиша гавжум. Бу ерда газета-журналлар ўқиб, турли мавзуларда суҳбатлар, янги асарлар юзасидан китобхонлар конференциялари ўтказилади, ҳафтада бир марта сиёсий ахборот машғулоти бўлади.

Кўнгилдагидек жиҳозланган клубда планли равишда оммавий-маданий тадбирлар, савол-жавоб кечалари, суҳбат ва лекциялар ташкил этилади. Кинофильмлар намойиш қилинади. Шу гўшада яшовчиларнинг хор коллективи вақти-вақти билан концертлар қўйиб беради. Бундан ташқари клуб ходимлари ташаббуси билан Тошкент бўйлаб экскурсиялар ташкил қилинади, театрларга, цирк ва бошқа томошахоналарга олиб борилади.

Бир йўла 400 киши сиғадиган катта ошхонада буюртма асосида кунига тўрт марта овқат тайёрланади. Таомлар кексаларга мос келадиган ва уларнинг соғлиғини тиклайдиган, лаззатли, тансиқ бўлишига алоҳида эътибор қилинади.

Репортаж

Бу ерда санаторий типидаги даволаш корпуси бўлиб, унда ультратовуш, дарсенваль ва физиотерапиянинг бошқа усуллари билан даволанадиган хоналар, кислород палаткаси, ваннахоналар бор. Тажрибали врач Л. Бронский бош бўлган етти шифокор ва 26 ҳамшира кеча-кундуз камарбаста, зарурат сезилгани ҳамони ёрдамга ошиқишади. Ётоқхоналарда ҳар бир қаватда медицина постлари ташкил этилган. Мастура Аҳмедова, Ҳамида Маҳкамова, Ойша Исоқова сингари ҳамширалардан ҳамма миннатдор. Физкультура асбоб-ускуналари билан жиҳозланган кенг ва ёруғ жисмоний тарбия хонаси тетиклик ва бардамликни тиклаш маркази сифатида шуҳрат топган.

Қирқ кишидан иборат пенсионерлар Совети тузилган бўлиб, унинг таркибида тўртта доимий комиссия ишлаб турибди. Хизмат-беминнат комиссиясига 1932 йилдан КПСС аъзоси, шахсий пенсионер Э. Силяметов бошчилик қилади. Бу комиссия аъзолари пансионатда яшовчиларга маиший хизмат кўрсатиш, уларга ҳар тарафлама қулайликлар яратиш ишлари билан шуғулланадилар. Шу комиссиянинг фаол аъзоларидан бири Е. Гаврилова бўлиб, у жамоатчи китоб тарқатувчидир. Ўз хонасидан ташқари чиқолмайдиган кишиларга китоб, газета-журналлар етказиб беради.

Пансионатда ички телефон алоқаси яхши йўлга қўйилган, махсус коммутатор ишлаб турибди. Бундан ташқари шаҳар билан алоқа қилиш учун ҳам телефон линияси ишлаб турибди.

— Эр-хотин пансионатдамиз, — дейди Василий Михайлович Смирнов. — Рафиқам Валентина Михайловна ҳам мен сингари шахсий пенсионер. Бу ерда биз учун ҳамма қулайликлар яратилган. Йигирма квадрат метрлик хонада, ҳеч нарсадан қийналмай камкўстсиз яшамоқдамиз.

— Пансионатнинг ёрдамчи хўжалиги ҳам бор, — дейди Улуғ Ватан уруши қатнашчиси, меҳнат ветерани С. Хайров. — Уни кексалар уйида яшовчиларнинг ўзлари бошқаради. Бу икки томонлама фойда. Аввало, ёрдамчи хўжаликдан олинган маҳсулотни ўзимиз истеъмол қиламиз, қолаверса жисмоний меҳнат билан шуғулланиб саломатликни тиклаймиз. Умримизга умр қўшилади, деса бўлади.

Пансионат бошланғич партия ташкилоти ҳисобида 33 коммунист бор. Аксарияти партия ва меҳнат ветеранлари. Шу боис оммавий-сиёсий ва партиявий-ташкилий ишлар ҳамиша кўнгилдагидек бажарилади. Чунончи, истеъфодаги подполковник, шахсий пенсионер А. Рабаконь «Ветеран» деворий газетаси мунтазам чиқиб туриши учун мутасаддилик қилмоқда. Бошқа коммунистларнинг ҳам ўзларига яраша топшириқлари бор.

Кексалар уйига иттифоқ аҳамиятига молик шахсий пенсионер Васила Содиқова директорлик қилади. У ветеранлар кексалик гаштини суришлари учун ҳамиша парвона, пансионат иши намунали бўлиши ҳақида доимо жон куйдириб юради. Мўътабар онахон ва отахонлар бу ерда фароғатда яшаётганлари учун партия ва ҳукуматга чин қалбдан миннатдорчилик изҳор этмоқдалар.

Л. ҲАМРОЕВ,
СССР Журналистлар союзи аъзоси.

СПОРТ

ФУТБОЛ МАЙДОНЛАРИДА

✦ **ЖАҲОН ЧЕМПИОНАТИ.** Ўтган куни саралаш ўйинларида иштирок этувчи командалар ўртасида қуръа ташланди. Маълумки, Мексика чемпионатида 119 мамлакат терма командаси иштирок этиш истагини билдирган. Финалда эса бу сафар ҳам 24 команда қатнашади. Шундан иккитаси маълум: бири жаҳон чемпионлари — Италия футболчилари, иккинчиси бўлажак чемпионат ташкилотчиси сифатида Мексика терма командаси саралаш ўйинларисиз бевосита ҳал қилувчи баҳсларида қатнашадилар.

Ҳал қилувчи учрашувларда қатнашиш учун Европа мамлакатларининг 14 командасига ўрин берилса, Жанубий Америкадан тўртта, Шимолий, Марказий Америка ва Кариб ҳавзаси зонасидан иккита, Африкадан ҳамда Осиёдан иккитадан команда иштирок этади. СССР терма командаси саралаш ўйинларини Европа олтинчи группасига кирувчи Дания, Ирландия, Швейцария ва Норвегия футболчилари билан ўтказиб, финалга бериладиган қўш йўлланмадан бирини олиш учун курашадиган бўлди. Барча саралаш учрашувлари келаси йилнинг биринчи майидан 1986 йилнинг 15 ноябрига қадар давом этади.

✦ **ЕВРОПА КУБОГИ.** Москвалик спартакчилар УЕФА кубоги учун курашнинг нимчорак финали учрашувини Голландиянинг «Спарта» командаси билан ўтказиб, муваффақият қозондилар. Футболчиларимиз сафар учрашувида дуранг [1:1] натижага эришган эдилар. Тбилисида ўтказилган такрорий ўйинда эса ғалаба [2:0] қозондилар. Шундай қилиб, совет футболчилари соврин учун курашнинг чорак финалида биринчи марта иштирок этадиган бўлдилар.

СОВРИНЛАР ВА ЎРИНЛАР

✦ **ШАХМАТ.** Тож даъвогарлари В. Смислов билан З. Рибли ўртасида ўтказилган 8-учрашув дуранг бўлди. Ҳозир В. Смислов 5:3 ҳисобида олдинда бормоқда.

Редактор ўринбосари Б. ЮСУПОВ.

РЕКЛАМА ✲ ЭЪЛОНЛАР

Республика кинофильмлар прокати конторaси

ДЕКАБРЬ ОЙИДА РЕСПУБЛИКА КИНОТЕАТРЛАРИ ЭКРАНЛАРИГА ЯНГИ БАДИИЙ ФИЛЬМЛАРНИ ЧИҚАРАДИ

«ОЙ КАМАЛАГИ»

Бўлғуси Коинот забткорлари ҳақидаги бу фантастик фильм Сергей Павловнинг шу номли романи асосида яратилган.

Сценарий авторлари; В. ЕЖОВ, А. ЕРМАШ.
Режиссёр — А. ЕРМАШ.
Ролларда: В. ГОСТЮХИН, И. СТАРИГИН, В. ЛИВАНОВ, Ю. СОЛОМИН, В. КЕНИГСОН.

«МОСФИЛЬМ» КИНОСТУДИЯСИ МАҲСУЛОТИ.

«ШУНДАЙ ШАФҚАТСИЗ ЎЙИН — ХОККЕЙ»

Спорт — бу нафақат завқли ўйин, қизиқҳонлик, кураш демакдир. Балки энг аввало — қалтис дақиқалар, кучли характерлардир. В. Дверцов ва З. Юрьевлар сценарийси бўйича Андрей Разумовский ишлаган бу фильм ана шу ҳақда ҳикоя қилади.

Ролларда: В. САМОЙЛОВ, В. ГОСТЮХИН, Т. ТАШКОВА, Е. ГЕРАСИМОВ.

«МОСФИЛЬМ» КИНОСТУДИЯСИ МАҲСУЛОТИ.

«ТЕЗЛИК»

XX асрни тезликлар асри деб бежиз аташмайди. «Тезлик» фильми — ўтатезкор пойга автомобиллари янги моделларининг конструкторлари ва синовчилари ҳақида ҳикоя қилади. Экранда Баталовнинг пайдо бўлиши эса — доимо кинодраматург ва постановкачилар тавсия этаётган материалнинг ҳаётийлиги ва жонлилигидан далолатдир.

«Ленфильм» студиясида бу кинолентани сценарий автори М. Зверева ва режиссёр Д. Светозаровлар В. Мусахоновнинг шу номли повести асосида яратишган.

Ролларда: А. БАТАЛОВ, Д. ХАРАТЬЯН, М. ТАЛЬВИК, В. ШИЛОВСКИЙ.

ЙЎЛДОШ ОХУНБОБОЕВ НОМЛИ ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ОРДЕНЛИ ТОШКЕНТ ТЎҚИМАЧИЛИК ВА ЕНГИЛ САНОАТ ИНСТИТУТИ кафедралар бўйича ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРГА

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Катта ўқитувчи: химиявий технология аппаратлари ва жараёнлари;
ассистент: физика (кечки-сиртқи бўлимга).
АНДИЖОН ФИЛИАЛИ БЎЙИЧА
Доцентлар: физика, олий математика, умумий техника фанлари, тўқимачилик материалшунослиги;
катта ўқитувчи: физика;
ассистент: сиёсий иқтисод.
КОНКУРС МУДДАТИ — 30 ДЕКАБРГАЧА.
Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Горбунов кўчаси, 5-уй, 10-хона.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг БИООРГАНИК ХИМИЯ ИНСТИТУТИ ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРГА

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Кичик илмий ходимлар: биоорганик химия, табиий ва физиологик актив моддалар химияси (2 ўрин).
КОНКУРС МУДДАТИ — 4 ЯНВАРГАЧА.
Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: 700143, Тошкент шаҳри, М. Горький проспекти, 83-уй.

● **Цирк**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — «ЦИРК ЮЛДУЗЛАРИ» «СУВ ЖОЗИБАСИ» АТТРАКЦИОНИ (19.30).

● **Театр**

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 9/XII да **Севгига севги билан**, 10/XII да **Флория Тоска**.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 9/XII да **Келинлар қўзғолони**, 10/XII да **Олтин девор**.

Телевидение

9 ДЕКАБРЬ, ЖУМА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Қувноқ стартлар. 10.05 — Ўлим архиви. Бадиий фильм. 4-серия. 11.50 — Магадан область бадиий коллективларининг чиқиши. 12.15 — Ҳужжатли фильм. 12.45 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.15 — Концерт. 16.40 — Рус тили. 17.15 — Подмосковье қишлоғининг бугуни ва эртанги куни. 17.45 — Марказий телевидение ва Бутуниттифоқ радиоси болалар Катта хори фольклор рақс группасининг чиқиши. 18.15 — Латвия ССР халқ рассоми Рудольф Хеймрат. 18.45 — Стадион ҳамма учун. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Фан ва турмуш. 20.00 — Ўлим архиви. Бадиий фильм. 5-серия. 21.30 — Время. 22.05 — Нима, Қаерда, Қачон? 23.35 — Дунё воқеалари.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 ва 10.40 — Тарих. 10.00 ва 13.35 — Инглиз тили. 10.30 — Илмий-оммабоп фильм. 11.05 — Физика. 11.35 — А. С. Пушкин. Дубровский. 12.05 — Умумий биология. 13.10 — Сен қонунни биласанми? 14.25 — Тарих. 14.55 — Билимимиз — қудратимиз. 15.40 — Совет тасвирий санъати. 16.10 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Коллектив нимага қодир. 19.15 — Концерт. 20.45 — Инсон ва қонун. 21.15 — Г. Веняевскийнинг скрипка миниатюраларини Грузия ССРда хизмат кўрсатган артист Н. Политковский ижро этади. 21.30 — Время. 22.05 — Театр афишаси олдида. 23.15 — Ҳужжатли фильм.

ТОШКЕНТ-I. 18.05 — Фильм-концерт. 18.30 — Фан уфқлари. 19.00 — Халқлар дўстлиги — адабиётлар дўстлиги. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Ноз-неъмат бунёдкори. 20.00 Ўзбекистон ССР Рассомлар союзининг кўргазма зали. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Дунё воқеалари. 22.35 — Эртага премьера. 23.45 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.15 — МОСКВА-II. 18.10 — Юлдузча. 18.55 — Соялар чошгоҳда ғойиб бўлади. Бадиий фильм. 5-серия. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Классик куй саҳифалари. 20.50 — Оқ этюд. Телефильм. 21.00 — МОСКВА-II.

10 ДЕКАБРЬ, ШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Буратино кўргазмаси. 10.10 — Ўлим архиви. Бадиий фильм. 5-серия. 11.40 — Спортлото. 11.50 — РСФСРда хизмат кўрсатган артист О. Эрдели чалади. 12.10 — Ота-оналар, Сизлар учун. 12.40 — Ҳайкалтарошларнинг Бутуниттифоқ конкурси. 13.00 — Сиз бунга қодирсиз. 13.45 — Концерт. 14.20 — Ҳамдўстлик телевизион журнали. 14.50 — Ҳужжатли фильм. 15.00 — Дунё воқеалари. 15.15 — Болалар учун қисқа метражли бадиий фильмлар. 16.05 — Сиёсий шарҳловчи Ю. А. Летунов суҳбати. 16.35 — Ҳайвонот оламида. 17.35 — Опера саҳнаси усталари. 18.30 — Ҳақиқат билан ўйнашиш. 19.40 — Шаҳарда ажойиб обҳаво. Спектакль. 21.30 — Время. 22.05 — Концерт. 23.00 — Ҳужжатли фильмлар. 23.45 — Янгиликлар.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Агар соғлом бўлай десанг. 9.30 — Ҳужжатли фильм. 9.50 — Тонгги почта. 10.20 — Ҳаётга йўлланма. 11.10 — Саёҳатчилар клуби. 12.10 — Г. Шумиловнинг «Ватаним бахти учун» вокал туркуми. 12.30 — Озарбайжон телевидение студиясининг программаси. 13.50 — Саноат ва қишлоқ хўжалик ходимлари — 1983 йилги СССР Давлат мукофотларининг лауреатлари. 14.50 — Нежданова уйида. 16.10 — Олам кинокамера кўзгусида. 17.40 — Ҳаёт уммонида. Фильм-спектакль. 19.10 — Музикали киоск. 19.45 — Здоровье. 20.30 — Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар. 20.45 — Халқаро обзор. 21.00 Сув полоси бўйича СССР кубоги. 21.30 — Время. 22.05 — Уч бўйдоқ яшарди. Бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Музикали программа. 10.50 — Дерсу Узала. Бадиий фильм. 1-серия. 12.00 — Жанговар постда. 12.45 Телевизион миниатюралар театри. 13.30 — Светофор. 14.30 — Замандас. 18.05 — Қўғирчоқ фильм. 18.20 — Қўшиғим жон, қўшиғим. 19.00 — Илмий-оммабоп программа. 19.30 — Ахборот. 19.45 Концерт. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концертнинг давоми. 21.30 — Время. 22.05 — Хирмонингизга барака. 22.20 — Жанни Моранди. Видеофильм. 23.10 — Ҳужжатли фильм

Радио

9 ДЕКАБРЬ, ЖУМА

I-ПРОГРАММА. 8.30 — Қўшиқлар гулдастаси. 9.30 — Совет Ўзбекистони: одамлар, ишлар ва режалар. 11.15 — Концерт. 12.10 — Транспорт ишчиси. 13.00 — Чорвадор. 14.00 — Келгуси йил мўл ҳосили ҳақида ўйлар. 19.25 — Ёшлик. 21.15 — Қишлоқ меҳнаткашларининг талабларига биноан концерт. 22.30 — Бугун радиотеатрда. П. Қодиров. «Эрк».

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

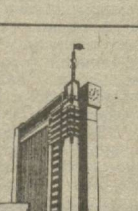

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент-П. Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР
Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 33-21-43, 32-53-16. 32-53-20, 33-11-49, 32-54-13.

Р. 02339. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. Б. — 280. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15